

Četvrtak, 19. maj 2005.
Svedok Obrad Stevanović
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.04 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

prevodioci: Prevodioci u slušalicama čuju šum i nemoguće je da se radi na taj način.

SUDIJA ROBINSON: Sada je nestao, zar ne?

prevodioci: Ne, nije nestao i čuje se na svim kanalima.

SUDIJA ROBINSON: Molim predstavnika Sekretarijata (Registry) da se pobrine za to. Pričekaćemo nekoliko minuta da vidimo da li to može da se popravi, a u međuvremenu, mislim da treba nešto da se kaže i o tačnosti. Nije u redu da sudije u 9.00 čekaju pred sudnicom, da bi ušli u sudnicu. Ubuduće, ćemo da uđemo u sudnicu bez obzira na to da li stražar pokuca tri puta ili ne. Ući ćemo kad budemo spremni. Praksa koja se ovde sledi potpuno je drugačija od one koja se sledi u domaćim jurisdikcijama. Napravićemo pauzu od 10 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sada smo spremni da nastavimo sa radom. Možete da nastavite s vašim ispitivanjem.

GLAVNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, stali smo juče na pitanju zakonitog postupanja policije. Ja ću vam pročitati, odnosno citiraću vam tačku 19 u kojoj kaže: "Nadređeni je odgovoran za krivična dela svojih podređenih ako je znao ili je bilo razloga da zna da se njegovi podređeni spremaju da počine takva dela ili su ih već počinili, a nadređeni nije preduzeo neophodne i razumne mere da spreči takva dela ili da kazni njihove počinioce". Moje pitanje za vas je da li je policija preduzimala mere da spreči bilo kakvo krivično delo i mere da kazni počinioce, ukoliko je saznala za počinjeno krivično delo?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Boraveći na Kosovu i Metohiji i kontaktirajući sa velikim brojem visokih i srednjih rukovodilaca, a i neposredno sa izvršiocima, lično sam se uverio da su rukovodioci svih nivoa u policijskoj strukturi preduzimali sve šta je bilo u njihovoj moći da se nezakonita dela ne dogode, a ukoliko se dogode, da se dokumentuju, da se preduzme sve da se takva dela rasvetle, da se počinioci pronađu i da se predaju nadležnim pravosudnim organima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate bilo koji slučaj kada nije postupljeno na taj način odnosno kada je se bilo kome progledalo kroz prste u vezi sa izvršenjem krivičnog dela?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Juče sam to vrlo jasno rekao, dakle meni nije poznat ni jedan takav slučaj.

SUDIJA ROBINSON: Generale, koja je osnova za to vaše saznanje?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Izvinjavam se, nemam prevod.

SUDIJA ROBINSON: Da li čujete prevod?

prevodioci: Ovo je kanal broj 6, prevod na BHS. Kanal broj 6, prevod na BHS.

SUDIJA ROBINSON: Koja je osnova za vaša saznanja? Dakle pitao sam koja je osnova za ovu informaciju koju ste nam upravo dali?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Osnova za moju informaciju, u uvodu sam pokušao da kažem, jeste to što sam prisustvovao nizu važnih sastanaka i na nivou političkog odnosno državnog rukovodstva, na nivou ministarstva na vrhu i na nivou Štaba Ministarstva unutrašnjih poslova u Prištini (Prishtine). Osim toga, imao sam vrlo česte kontakte sa rukovodiocima policije različitih nivoa i iz tih kontakata zaista sam se uverio da su bili opsednuti time da policija u tako teškim uslovima postupa zakonito. Ni u jednom trenutku nisam bio u prilici da steknem najminimalniji utisak o tome da neko izbegava da policija na Kosovu postupa u skladu sa zakonom, pogotovu ne da ima plan postupanja suprotan zakonu. Naravno, mogu da dodam da o tome takođe postoji i niz dokumentata koje verujem da ćemo u toku današnjeg dana moći da pogledamo, iz kojih se vidi šta su rukovodioci različitih nivoa preduzimali i kakve su naloge, u vezi sa zakonitošću, izdavali potčinjenim jedinicama.

SUDIJA ROBINSON: Vi, znači, tvrdite da imate saznanja o svakom mogućem prekršaju svakog vojnika i policajca.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ne, naravno, to ne tvrdim. Ova moja prethodna tvrdnja ne odnosi se na pojedinačne i izolovane slučajeve kojih je, naravno, bilo i po kojima su preduzimane odgovarajuće mere, uvek kada je policija o takvim slučajevima imala bilo kavo saznanje.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Stevanoviću, vi kažete da ne znate ni za jedan slučaj gde nije preduzeta neka akcija? Ja bih sada želeo da preokrenem to pitanje i da vas pitam da li znate za slučajeve u kojima jeste preduzeta akcija?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Naravno da znam. Ima ih puno. Ja mogu

sada na brz način da se setim nekoliko takvih slučajeva, a u dokumentaciji svakako postoji svaki od slučajeva u kojima je policija preduzimala odgovarajuće mere progona izvršilaca bilo kakvog nedozvoljivog odnosno krivičnog i drugog nedozvoljivog dela.

SUDIJA BONOMI: Da li se vaše znanje o tim predmetima proteže i na slučajeve u kojima su policajci gonjeni zbog ubistva?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Proteže se. Znam bar četiri, pet slučajeva koji ...

SUDIJA BONOMI: Hvala.

SUDIJA ROBINSON: A kakav je bio ishod tih slučajeva?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa ja, naravno, ne znam kakav je bio do kraja ishod, do ovog trenutka, ali znam sasvim sigurno da dok je policija bila na Kosovu, svaki takav slučaj je, što se policijskog dela posla tiče, bio urađen do samog kraja, dakle do hapšenja izvršilaca, do podnošenja krivične prijave i do predavanja izvršilaca nadležnim pravosudnim organima.

SUDIJA ROBINSON: I oni su bili krivično gonjeni kad je to bilo prikladno?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ono šta je bilo u nadležnosti policije, sasvim siguran sam da je urađeno od početka do kraja. Sam tok postupka pred sudovima meni nije poznat u detalje, pogotovu ne pošto više nisam više bio u MUP-u i pošto smo se povukli sa teritorije Kosova i Metohije.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vezi s ovim što ste rekli, gen-

erale, vi ste juče ukazali na pregled koji se nalazi u tabulatoru 76. Na poslednjoj strani te tabele su i pregledi koji se tiču registrovanih krivičnih dela sa poznatim izvršiocom, sa nepoznatim izvršiocom, a onda broj otkrivenih krivičnih dela gde se, na primer, vidi da ima 12, odnosno 18 policajaca koji su izvršili krivična dela i koji su, prema ovoj vašoj evidenciji, bili krivično gonjeni. Da li je to ono o čemu govorite i u vezi s primerima o kojima vas je pitao gospodin Bonomi (Bonomy)?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ako sam našao pravu stranu, dakle na ovoj poslednjoj strani ovog tabulatora, pod rednim brojem 11, je broj otkrivenih izvršilaca krivičnih dela, pa se ispod toga, u horizontalnim redovima vidi koliko je od toga terorista, koliko je policajaca, koliko je pripadnika vojske i koliko je civilnih lica. Vidi se da je, dakle, broj otkrivenih izvršilaca krivičnih dela sa smrtnom posledicom u kategoriji "policajci" ukupno 12 ...

SUDIJA ROBINSON: Generale, ovaj dokument nije preveden. Molim da se to stavi na grafoskop.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Da li mogu da nastavim?

SUDIJA ROBINSON: Da.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Dakle reč je o onom pregledu bezbednosnih događaja sa smrtnom posledicom koji smo juče delimično analizirali. Na poslednjoj strani, pod rednim brojem 11, imamo broj otkrivenih izvršilaca krivičnih dela, dakle onih dela sa smrtnom posledicom i kategoriju tih izvršilaca. Pretpostavljam da je kolona 6, vertikalno, da se odnosi na ratni period i vidi se da je ukupno tih izvršilaca iz kategorije terorista 192, iz kategorije policajaca 12, iz kategorije pripadnika Vojske Jugoslavije, takođe 20, 12, iz kategorije civilnih lica ukupno 11. Naravno, iza toga slede i druge mere, koliko je podneto krivičnih prijava, koliko je podneto izveštaja kao dopuna krivične prijave u vezi sa rasvetljavanjem konkretnih krivičnih dela,

od toga koliko je krivičnih prijava podneto civilnim organima, a koliko istražnim organima Vojske Jugoslavije. I pod tačkom 12 imamo stanje tih predmeta. Reč je, dakle, samo o događajima koji su imali za posledicu smrt. U drugim tabelama vide se statistički podaci o drugim krivičnim delima.

SUDIJA BONOMI: Pretpostavljam onda da se iz ove tablice ne vidi da li je neko i osuđen i kažnjen?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Tako je, gospodine sudija. Iz ove tabele se to ne može videti, jer taj deo postupka nije u nadležnosti policije.

SUDIJA BONOMI: Znači vi kažete da policija ne prati evidenciju policajaca koji su pravosnažno osuđeni?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa u principu prati, ali smisao ove tabele nije taj.

SUDIJA BONOMI: Pa vi ste čovek koji bi trebalo da zna da li su ti policajci osuđeni ili ne. Možete li vi to da nam kažete?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Zaista ne znam kakav je konkretan sudski ishod. Znam konkretno za jedan postupak koji je sada u toku u Okružnom sudu u Prokuplju, ako se dobro sećam, protiv jedne grupe pripadnika rezervnog sastava ministarstva koji su izvršili ubistvo više lica u Podujevu (Podujeve) tokom rata. To mi je u ovom trenutku poznato. Moguće je da su i ostali postupci u toku, ali za ovaj konkretno imam precizna saznanja, a za ostale, na žalost, nemam, jer ja već četiri godine radim van Ministarstva unutrašnjih poslova, dakle bavim se sasvim drugim poslovima. Naravno, verujem da je te podatke jednostavno moguće dobiti u narednih nekoliko dana.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad je reč o postupcima policajaca, odnosno kako to po propisima stoji, ovlašćenih službenih lica, vi ste i prvom delu svoga svedočenja objašnjavali da ovlašćena službena lica postupaju u skladu sa zakonom i bez naredbe kad god ustanove da je negde izvršeno neko krivično delo.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to bio slučaj i na Kosovu i Metohiji i kada je reč o ponašanju policije?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, dakle sva ovlašćena službena lica, bez obzira na kom delu teritorije se nađu, postupaju po osnovu dužnosti da postupaju koja je utvrđana u skladu sa zakonom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li u policiji postoji kontrolni mehanizam zakonitosti rada policije s kojim ste vi upoznati?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Postoji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se on odnosi isključivo na internu kontrolu postupaka policajaca?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Odnosi se isključivo na internu kontrolu, ali ta kontrola nije konačna, dakle ona ne zaokružuje ukupnu kontrolu, jer van te kontrole postoji sudska kontrola i civilna kontrola policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Recite sasvim konkretno šta je činjeno na planu prevencije nezakonitih postupaka?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Na planu prevencije zakonitosti u radu policije upoznat sam, delimično sam već o tome rekao, preduzimano je niz mera da se u svakoj prilici i na svakom sastanku potencira značaj poštovanja Ustava i zakona zemlje i poštovanja međunarodnih normi, takođe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imate li vi lično, da li ste imali saznanja kako je reagovano na određene konkretne nezakonite postupke policajaca?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Na konkretne nezakonite posledice policajaca reagovano je na isti način kako se reagovalo u svim drugim slučajevima izvršenja krivičnih dela. Iz prethodne tabele koju smo delimično objasnili, vidi se da je konkretno u toku ratnog perioda protiv policajaca podneto ukupno 12 krivičnih prijava za krivična dela sa smrtnom posledicom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite, generale, kakav je bio odnos policijskog vrha na Kosovu i Metohiji, dakle najodgovornijih na Kosovu i Metohiji, prema zakonitosti u postupanju?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Odnos policijskog vrha i u Beogradu i na Kosovu i Metohiji, prema ovom pitanju zakonitosti u delovanju policije, bio je dominantno tretiran važnim i lično sam se uverio da nije prošao ni jedan jedini sastanak da to pitanje nije zasluživalo pažnju i da nije bilo na dnevnom redu. Obzirom da sam i ja često odlazio tamo da bih po nalogu ministra realizovao određene zadatke, nikada nisam propusti da istaknem stavove državnog rukovodstva i rukovodstva policije da se u postupanju policije, uprkos tako teškim uslovima, mora dosledno poštovati Ustav, nacionalni zakoni i međunarodno pravo. Mogu da kažem da su u tim stavovima dominirala dva ključna stava koje smo nosili i koje smo prenosili potčinjenima, a oni su dolazili od stava vrha ministarstva i odnosili su se na to da policija na Kosovu i Metohiji mora strogo da razlikuje teroriste i kriminalce od građana svoje države i drugih lica pod državnom jurisdikcijom i drugo, da činjenica što smo žrtve terorizma i NATO agresije ne sme ni na koji način da nas odvede u zločin ili bilo koju nedozvoljivu radnju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, vi ste sad pomenuli u ovih nekoliko odgovora kako su se ponašali rukovodioci policije i na Kosovu i u vrhu ministarstva i rukovodioci policijskih jedinica na

Kosovu i Metohiji i ostali rukovodeći funkcioneri. A recite kakav je bio odnos, da tako upotrebim uslovno izraz, običnih pripadnika policije prema svom angažovanju na Kosovu i Metohiji i prema zakonitosti u postupanju?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam takođe obilazeći jedinice kada sam mogao i kada sam imao takav nalog, razgovarao sa velikim brojem običnih, najobičnijih policajaca koji su se nalazili na konkretnim zadacima. Bilo je sasvim jasno da svi oni, naravno sem onih izuzetaka koje često pominjem, a ponekad i propustim da ih pomenem, da su na Kosovo i Metohiju otišli uvereni da brane zemlju od terorizma. To su shvatili kao svoju profesionalnu i službenu dužnost i odgovornost i sem određenih izuzetaka koje smo u nekoliko navrata pomenuli, svi oni su se maksimalno zalagali da poštuju zakon i propise koji se odnose na postupanje policije uopšte, a u takvim situacijama posebno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da zaključimo ovu temu, generale. Dakle uz sve te mere bilo je i određenih krivičnih dela i vi tvrdite da je u svakom slučaju, kad god je policija saznala za izvršenje krivičnog dela, preduzimala zakonom propisane mere protiv izvršilaca?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, tako je, nezavisno od toga kojoj kategoriji lica su ti izvršioci pripadali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle nezavisno od toga da li je reč o građaninu ili je reč o policajcu ili vojnom licu ili bilo kom drugom?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

SUDIJA BONONI: Mislim da postoji neko ograničenje koliko puta jedna uopštena tvrdnja može da se iznese, ali preformulisana, a to je da je policija preduzimala uvek odgovarajuću akciju. Ja bih želeo da vidim neke konkretne primere za to, a uočavam da ih, dosada, uopšte nije bilo.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Izvinjavam se, gospodine sudija, da li je to pitanje za mene ili ...

SUDIJA BONOMI: To je komentar na način na koji se stalno govori o istoj stvari, a da se ništa konkretno ne kaže.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja, gospodine sudija, samo odgovaram na pitanja. I stvarno nemam drugačiji način da odgovorim na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, postaviću vam pitanja koja se tiču događaja sadržanim u ovoj optužnici sa smrtnom posledicom. Da li ste imali priliku ...

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pre nego što napustimo tabulator 76 koji će možda da postane dokazni predmet, a možda neće, mislim da je to još jedan primer dokumenta, ako ga dobro pogledate, za koji ne znamo ko je autor, ne znamo pod kakvim je okolnostima pripremljen, vidimo da u gornjem desnom uglu stoji A2, kao da je to neka vrsta aneksa nekom drugom dokumentu, ali ne znamo kom dokumentu. Mi sada na osnovu pitanja Pretresnog veća znamo da nikakvi drugi detalji koji idu uz to, nama u ovom času nisu na rasplaganju. Ja, naravno, ne želim da opterećujem ni Sud ni sebe dodatnim materijalom, ali imajući u vidu vreme koje će da prođe od završetka rada danas i nastavka rada sledeće nedelje, moram da kažem da optuženi ima mogućnost imajući u vidu da smo ga i Pretresno veće i ja upozorili na te stvari, ima vremena da nabavi više materijala koji će da da više konkretnih podataka o onome o čemu se govori u tim tablicama. Isto tako, ja moram da kažem da ja i dalje zadržavam pravo da uputim prigovor na dostavu materijala te vrste, na osnovu toga da on nije pouzdan, budući da nismo dobili pouzdane dokaze za to, dosada.

SUDIJA ROBINSON: Hvala gospodine Najs (Nice). Gospodine Miloševiću, vi ste sigurno zahvalni za savet koji ste dobili. Možda ćete želeći da sledite taj savet, a naravno, na kraju će Pretresno veće da odluči koju će težinu će da da dokazima ove vrste. Izvolite, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vezi sa sa ovim pitanjem, generale, ova tabela u tabulatoru 76, da li je to zvanični dokument Ministarstva unutrašnjih poslova?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je zvanični dokument Ministarstva unutrašnjih poslova, a delimično sam upoznat šta znači ova oznaka "A". Dakle pod oznakom "A", vode se u ministarstvu sva dokumenta i svi predmeti sa smrtnom posledicom. Dakle na svakom dokumentu, ukoliko na ovakav način postoji slovo "A", taj dokument se odnosi na događaje sa smrtnom posledicom. Videli ste, ima tu i dokumenata sa drugim oznakama i oni se odnose na neke druge stvari.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Sad, gospodine Robinson (Robinson), u vezi sa ovom primedbom gospodina Najsa. Ja uvažavam potrebu da se stvari detaljno razmatraju, ali pitanje detalja ima svoje granice. Naime, vi ste imali prilike da vidite ovde načelnika jednog sekretarijata na Kosovu i Metohiji koji je izlagao i prezentirao dokumenta koja se odnose na jedan sekretarijat. General Stevanović izlaže i prezentira podatke koji se odnose na celo Kosovo i Metohiju. Do koje mere se može ići u detalje da se sada svaki ovaj broj čiji se zbirovi vide u tabelama ovde dokumentuje, mislim da bi bilo potpuno neracionalno da sva ta dokumentacija bude ovde prezentirana. Ali ukoliko vi smatrate da je to potrebno, ja mogu da tražim da se sva ta dokumentacija koja se odnosi na ove brojčane pokazatelje, iza kojih stoje predmeti, dostavi i uvrsti ovde na razmatranje.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, na vama je da o tome odlučite. Nastavite sa vašom sledećom temom.

SUDIJA KVON: Generale Stevanoviću, pročitajte, molim vas, naslov ovog dokumenta, tabulator 76.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Naslov ovog dokumenta glasi: "Pregled bezbednosnih događaja sa smrtnim posledicama nastalim u vezi sa oružanim sukobima na Kosovu i Metohiji u periodu od 1. januara 1998. godine do 1. juna 2001. godine, na području Kosova i Metohije po vremenskim periodima." Dakle postoji sličan pregled i po teritorijalnim ...

SUDIJA KVON: Hvala. Generale, recite nam da li vi znate zašto je period od 2. juna do 31. decembra 2003. godine takođe obuhvaćen ovom tabelom?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa samo zbog činjenice da se događaji sa smrtnim posledicama praktično i danas prata na teritoriji Kosova i Metohije, kao što sam objasnio u odgovoru na jedno prethodno pitanje.

SUDIJA KVON: Ali to ne stoji u naslovu. U naslovu stoji do 1. juna 2001. godine, a u tablici imamo i kolonu koja ide sve do 2003. godine. Da li ja na osnovu toga mogu da pretpostavim da je neko redigovao ovu tabelu kasnije nakon što je nastala i ko je to bio?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Verujem da tablica nije redigovana, već je prosto tehnički propust da je naslov ostao iz prethodnog perioda, a da je dodata jedna vertikalna kolona. To je moje mišljenje.

SUDIJA KVON: Hvala. Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Period do 1. juna 2001. godine završava se vertikalnom kolonom 7. A onda je, kako je vreme proticalo, po svoj prilici dodata i sledeća vertikalna kolona da bi se ažurirali podaci, novonastali u vremenu ...

TUŽILAC NAJS: Optuženom se zaista ne sme dozvoliti da ovde počne da svedoči, da nagađa, ako svedok ne može odgovoriti na pitanje, onda ni optuženi ne može.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, dokazi koji bi nama bili korisni u vezi sa odgovornošću po članu 73 su dokazi koji bi pokazali nivo po nivo šta su vlasti radile kad je došlo do nekog prekršaja od strane vojnika ili policajca. Znači počini se neko delo, koji je sledeći korak? Sastavi se neki izveštaj. Koji je sledeći korak? Taj se izveštaj pošalje pravosudnim vlastima. Koji je sledeći korak? Jer taj član čak ni ne traži da dođe do kažnjavanja počinioca, on samo traži da se preduzmu razumne mere da se počinio kazne. Prema tome, ono šta je važno je da se pokaže primena pravosudnog postupka na osnovu dobijene informacije, da je došlo do prekršaja. Uopšteni iskazi jesu od pomoći u izvesnoj meri, međutim ovo je sada toliko uopšteno da ja mislim da je vrlo dubiozno koliko će to da nam bude od pomoći. Ali naravno, na vama je da odlučujete kako izvodite svoje dokaze. Naravno, ako vi možete ovde da iznesete ovakvu vrstu dokaza koje sam upravo opisao, to treba i da učinite. Ja bih vam savetovao da to učinite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Svakako, gospodine Robinson, s tim što želim da vas podsetim da je u toku svedočenja generala Gojovića izneto upravo takvo stepenovano, kako ste sada nabrojali, za sve slučajeve koji su bili u nadležnosti vojnih institucija. Dakle upravo tako. A mi možemo pribaviti i podatke o svim ovim konkretnim slučajevima kad je u pitanju policija, s tim što napominjem da se nadležnost izvršne vlasti završava tamo gde se počinilac, odnosno osumnjičeni preda sudskim vlastima.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Gospodine predsedavajući, možda bih mogao da pomognem, ako dozvolite.

SUDIJA ROBINSON: Da, izvolite.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja sam delimično upoznat sa svim tabulatorima, na žalost nemam priliku da ih koristim od kad je počelo suđenje, ali znam da se u ovim papirima ovde nalazi bar nekoliko takvih slučajeva o kojima ste govorili. Dakle slučajevi u kojima je policajac izvršio ubistvo i ceo postupak nakon tog događaja. Verujem da ćemo doći u daljem ispitivanju i do tog pitanja.

SUDIJA ROBINSON: Pa iskoristite onda pauzu i kada se vratimo, gospodin Milošević će možda da odluči da izvodi i takve dokaze. Izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, gospodine Robinson, samo želim svedoku da skrenem pažnju da on može da koristi dokazne predmete u tabulatorima, oni se nalaze desno od njega i kao što su svi ovde u mogućnosti da pogledaju dokumenta koja su data kao dokazni predmeti, svakako to pravo ima i svedok u svrhe svedočenja i prezentiranja tih dokaznih predmeta, pa ću zato zamoliti svedoka, jer ja s njim nemam kontakta od kad je počeo da svedoči, da pogleda ako može da pronađe konkretno te dokumente u toku pauze, da ih pogledamo ovde zajedno. Sada ću se vratiti na pitanje koje sam vam postavio, dakle da li ste, generale, imali priliku da pročitate ovu optužnicu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jesam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je policija imala kakva saznanja o događajima sa smrtnom posledicom, odnosno svim ovim navodnim ubistvima navedenim u ovoj optužnici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Policija je do objavljivanja optužnice imala saznanja samo o određenim događajima sa smrtnim posledicama koji su obuhvaćeni optužnicom. Konkretnije, policija je imala saznanja o događaju u Račku (Recak), o događaju u Izbici (Izbice), o događaju u Kotlini (Kotline), nešto o događaju u Suvoj Reci (Suhareke), ako se dobro sećam. Moguće da smo imali saznanja o još nekom događaju...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste imali saznanja, na primer, o Dubravi (Dubrave)?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da i o Dubravi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad mi recite, molim vas, ako ovi ostali događaji, sad ste nabrojali ove o kojima je policija imala saznanja i pre, ako ostali događaji koji su sadržani u ovoj optužnici nisu evidentirani u zvanične policijske evidencije, šta to može da znači?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To jedino znači da policija o tim događajima, do povlačenja sa Kosova i Metohije, nije imala nikakvo saznanje, isključujući saznanje iz optužnice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, da je policija imala saznanje o tim događajima, kako bi postupila?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da bi postupila na isti način kako je postupala ova četiri ili pet događaja o kojima je imala saznanje i kako je inače postupala u svim drugim događajima sa smrtnom posledicom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Recite mi, generale, da li je policija imala saznanja o događajima sa smrtnom posledicom koji se ne nalaze u ovoj optužnici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa to smo juče detaljnije analizirali. Samo tokom 1998. godine i do kraja rata 1999. godine, policija je imala saznanja i preduzimala konkretne mere u skladu sa zakonom u najmanje 1.500 slučajeva sa smrtnom posledicom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, da li to znači, ako je postupala u 1.500 slučajeva sa smrtnom posledicom koji se ne nalaze u ovoj optužnici, da li postoji ikakav razlog da ne postupa na isti način sa ovih desetak slučajeva koji se nalaze, a kojih nema u vašoj evidenciji?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Naravno da ne postoji nikakav drugi razlog sem činjenice da o tim događajima nismo imali nikakvu informaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, o ovim događajima koji nisu navedeni i o načinu postupanja policije povodom tih događaja pitaću vas nešto kasnije. A sada bih želeo da pređemo na pitanja o događajima iz optužnice o kojima imate saznanje. Ići ćemo onom redom kako su inače ovde sadržani po ovim tačkama. Počecemo od događaja u Račku. Generale, da budemo sasvim konkretni, ja vam neću postavljati pitanja kakva saznanja imate o tom događaju u Račku, već ćemo odmah preći na dokumente koji su ovde u vezi sa Račkom stavljeni kao dokazni predmeti uz vaše svedočenje. Dakle, u vezi sa Račkom, u ovim dokaznim predmetima nalaze se tabulatori od 260 do 402.

SUDIJA KVON: Koji je to broj fascikle?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To su bajnderi kod mene 7, 8 i 9. Od 260 do 402. 6, izvinjavam se, kod mene ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, evo, mislim da smo svi sad spremni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li ste pronašli početak ovih dokaznih predmeta koji se odnose na Račak?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jesam, ovo je jedan obimniji predmet i kod mene se nalazi u dva bajndera.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, od kog tabulatora to počinje kod vas, molim vas?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Od tabulatora 260, pa zaključno sa tabulatorom 402.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ali da li bi ste hteli da najkraće ...

SUDIJA KVON: Registrator broj 7.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: .. gledajući ovaj bajnder, u tabulatoru 275 nalazi se spis sa uviđaja. E sada, objasnite, molim vas, šta se nalazi u dokumentima 260 do 275 gde je dokument o spisu sa uviđaja. Na šta se odnose svi ovi dokumenti dati u tabulatorima 260 do 275?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U tim tabulatorima, a to se vidi iz ove prve naslovne strane sadržaja ovog bajndera, nalaze se krivične prijave za krivično delo terorizma koje su podnete, ako se dobro sećam, pre događaja u Račku za, protiv nepoznatih izvršilaca i protiv konkretnih izvršilaca.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li postoji prevod bilo kog od ovih dokumenata, ako nema prevoda, recite nam zašto nema?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja sam pretpostavio da postoji prevod, jer su svi ovi dokumenti dati na prevođenje.

SUDIJA ROBINSON: Obraćam se sad predstavniku Sekretarijata: da li postoje prevodi ovih dokumenata? Hteo bih da saznam da li su ovi dokumenti bili dostavljeni prevodilačkoj službi na prevod i ako jesu, hteo bih da znam kada, jer ne možemo da nastavimo na ovakav način bez prevednih dokumenata. Gospodine Miloševiću, evo, sada mi je rečeno da su prevodilačkoj službi dostavljeni prošlog petka, a kao što znate, to nije dovoljno unapred. To jedva da je bilo pre nedelju dana. Kako očekujete da prevodilačka služba, čak uz vaš povlašćeni status koji uživate kod njih, da završe sve ove prevode za sedam dana?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja to i ne očekujem, gospodine Robinson. Po onome šta ja znam, ovu su dokumenti dati mnogo ranije. Ako je taj podatak tačan, onda to znači da su dati dokumenti na pre-

vođenje kad je general Stevanović, maltene, imao da počne da svedoči.

SUDIJA ROBINSON: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dokument je predat na prevođenje od kada je general Stevanović ovde, a on je ovde mnogo duži period vremena.

SUDIJA ROBINSON: Konsultovaću se sa svojim kolegama jer zbog ove prakse veoma je teško da se radi.

(Pretrեսno veće se savetuje)

SUDIJA BONOMI: Gospodine Stevanoviću, pre nego što nastavimo da se bavimo ovim pitanjem, možda biste mogli da mi pojasnite jednu stvar. Oficiri MUP-a su bili uključeni u događaj u Račku, zar ne?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Jesu.

SUDIJA BONOMI: I otprilike nekih četrdesetak Albanaca je bilo ubijeno. Da li postoji bilo kakav izveštaj MUP-a o tome šta se tamo desilo, ili neki izveštaj koji su sačinili oficiri MUP-a o tome šta se desilo.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja u to vreme nisam bio na Kosovu i Metohiji i o celom događaju sam informisan iz dnevnih izveštaja, a jedan od tih dnevnih izveštaja imali smo prilike juče da vidimo. U ovom trenutku ne mogu da kažem da li postoji konkretan izveštaj oficira MUP-a o samom događaju. Moguće da se nešto pre toga nalazi u samom predmetu, on je jako obiman. Ali od samog početka događaja u ceo slučaj su se uključili nadležni pravosudni organi i ovde postoji kompletna dokumentacija počev od ...

SUDIJA BONOMI: Odgovorite, molim vas, na ovo veoma jednostavno pitanje. Ja sam mislio da ste vi veoma upoznati s dokumentima, ali čini mi se da će sada od vas da se traži da pokušavate da nađete nešto u tim dokumentima, onako napamet. Recite mi ko je bio na čelu oficira MUP-a koji su bili u Račku?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Koliko je meni poznato, to je bio Goran Radosavljević koji je u to vreme bio pomoćnik rukovodica Štaba u Prištini.

SUDIJA BONOMI: Hvala vam.

(Pretrerno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: S obzirom na različite informacije kada su dokumenti dostavljeni prevorilačkoj službi, napravićemo pauzu od pet minuta, a predstavnik Sekretarijata će da sazna od prevodilačke službe kada su tačno dokumenti dostavljeni na prevod, budući da mi ne možemo da nastavimo da radimo u skladu sa ovom praksom kojim se izvrgavaju ruglu određeni proceduralni uslovi, a koji su osmišljeni kako bi čitav postupak dalje tekao. Dakle predstavnik Sekretarijata će da se raspita i mi ćemo da napravimo pauzu od pet minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Predstavnica Sekretarijata je marljivo radila na tome kako bi došla do informacije koje sam zatražio. Radi se o dosta složenom pitanju, ona nije završila sa svojom istragom, ali, gospodine Miloševiću, učinićemo sledeće: mi ćemo da vam dozvolimo da izvodite dokaze u vezi sa nekim od tabulatora za koji smatrate da su veoma važni za vašu odbranu. Dakle, dozvolićemo vam da izvodite dokaze u vezi sa tabulatorima za koje smatrate da su vam veoma bitni i onda ćemo te dokumente da stavimo na grafoskop, budući da nisu prevedeni. Kada predstavnik Sekretarijata završi sa svojom istragom, onda će Pretresno veće da saopšti odluku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, mogu li da dam neko objašnjenje koje mislim da je korisno u vezi sa ovim problemom s kojim smo suočeni, što se tiče prevođenja?

SUDIJA ROBINSON: Ukratko.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo sasvim kratko. Uopšte nije ni krivica mojih saradnika, ni krivica prevodilačke službe. Reč je o nerealno kratkom vremenu da se uskladi dinamika svedočenja svedoka sa kapacitetom prevodilačke službe. Svi ovi dokumenti su ovde više od mesec dana. Ja sam dobio od profesora Rakića informaciju da prevodilačka služba nije mogla da primi više od one kvote od 1.000 strana mesečno, a to je bilo još u vreme kada su oni prevodili i Paponjka. Prema tome, nije reč o tome ni da oni ne žele da prime, ni o tome da nisu na raspolaganju dokumenta, već jednostavno taj kapacitet i ta dinamika ne može da stigne dinamiku svedočenja. Ja ću vam dati jedan još eklatantniji primer. Za svedoka Momira Bulatovića koga ja već par puta pomeram upravo zato što nisu prevedeni njegovi dokazni predmeti. Svi materijali su dati na prevod još prošle godine u decembru doduše, da ne kažem prošla godina koja ima 12 meseci. U decembru. Ali su oni stalno pomerani zbog prevođenja svedoka koji su neposredno sledili, tako da je ovde reč upravo o jednom vremenskom tesnacu koji prevodilačka služba ne može da proguta i koji smeta u adekvatnom prezentiranju dokaznih predmeta. Ja kad imam sve dokazne predmete, svakako bi mi bio interes, da oni svi budu prevedeni. Da budu što ranije uručeni prevodilačkoj službi. Međutim jasno je da oni imaju kapacitet koji ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Miloševiću. Nastavimo sada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo nekoliko prethodno opštih stvari. Generale, da li se u tabulatoru 260 nalazi popis svih dokumenata kojima raspolaže Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike

Srbije u vezi sa ovim događajima u Račku i koji su posle složeni u ove tabulatore od, dalje, 261 do 402?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Tabulator 260 sadrži popis svih dokumenata koji su svrstani u ovaj bajnder i kasnije razvrstani po pojedinačnim tabulatorima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ti predmeti odnose i na krivične prijave u vezi sa terorističkim aktivnostima? To je ovaj, prvo poglavlje dokumenata, pa onda drugo, odnosi se na istražne radnje,
SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Treće na dokumentaciju UČK (OVK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) koja je relevantna za ova pitanja Račka, četvrto na prikupljena obaveštenje na osnovu Zakona o krivičnom postupaku kojih ima veoma mnogo, peto poglavlje su dokumenti koji se odnose na operativna saznanja ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle to je ono sve šta je sadržano u tabulatoru 260. Šesto poglavlje se odnosi na analize ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... bezbednosnih događaja i sedmo na izveštaje koji obuhvataju i sudske i sudsko-medicinske i saopštenja u vezi sa događajem u Račku i sve ostalo.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li su ovo sve zvanični dokumenti Ministarstva unutrašnjih poslova, sudskih organa i organa kriminalističke tehnike, pošto se ovde nalaze i fotografije i listovi sa istražnim radnjama, da ih sad ne nabrajam?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, jesu, to je samo jedan od predmeta koji je statistički ušao u one tabele koje smo detaljnije objašnjavali. I on na prvoj ovoj strani ima odgovarajući broj sa, naravno, ovim slovom "A", što sam takođe već objasnio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Sad ću da za ove potrebe, koristeći se ljubaznošću gospodina Robinsona, da zamolim da se stavi na grafoskop, samo da ga ovde otvorim, tabulator 400, molim vas da ga pronađete, pretpostavljam da on vrlo lako može da se pročita, jer se ...

SUDIJA ROBINSON: To je registrator broj 9.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: 400. Ja ne znam kako ste vi dobili u prevodu, da je reč o tabulatoru ...

SUDIJA KVON: Registrator broj 9.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Što se fascikle tiče, to je 9.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću. Evo, dokument je na grafoskopu. Prvo da čujemo nešto o poreklu ovog dokumenta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ovo saopštenje Ministarstva unutrašnjih poslova?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ono dato 15. januara 1999. godine, dakle na dan kada se desio događaj u Račku?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas da sada vidimo šta piše u ovom saopštenju za javnost. Evo ja ću pročitati, ono je veoma kratko. "Dana 15. januara 1999. godine", znači istog dana kad se saopštenje daje, "policija je preduzela mere blokade sela Račak, opština Štimlje (Shtime) u cilju pronalaska i hapšenja članova terorističke grupe koja je 1. januara 1999. godine kod sela Šljivovo (Slivove) izvršila teroristički napad u kome je život izgubio Pržić Svetislav, policajac policijske stanice Štimlje. Članovi ove terorističke grupe su na području Uroševca (Ferizaj) su izvršili više terorističkih napada u koji-

ma je ubijeno i sedam pripadnika albanske nacionalne manjine. O preduzetim merama obavještena je Kosovska verifikaciona misija OEBS-a (OSCE Kosovo Verification Mission)“. Dakle, generale, istog dana kada je događaj u Račku, dakle kada se još ne znaju posledice, ministarstvo izdaje saopštenje o tome da je selo blokirala da bi se pohvatali teroristi?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sad vi svedočite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda ću da pitam, onda ću da pitam svedoka ...

SUDIJA BONOMI: Da, ali poenta je sada uništena zbog načina na koji ste postavili pitanje.

TUŽILAC NAJS: Ja bih hteo da kažem sledeće, a u stvari se nadovezujem na pitanje koje je bio postavio sudija Bonomi, a to je i naš interes. Dakle gde je originalni dokument, gde je originalni izveštaj? Saopštenje za javnost jedne strane jeste promovisati interese određene strane, a najbolji materijal jeste originalni. Čini mi se da optuženi ima nekih poteškoća sada sa izvođenjem svojih dokaza i po našem mišljenju, bilo bi najbolje kada bi se obratio gospodinu Keju (Kay), kako bi ga on malo usmerio u svemu tome. Određeni deo ovog materijala je možda materijal koji smo mi tražili i to godinama tražili, a našim zahtevima nije bilo udovoljeno. Ukoliko se među ovim materijalom nalazi sirovi, dakle originalni materijal, onda bi, naravno, advokat trebalo da se koncentriše upravo na taj materijal.

SUDIJA ROBINSON: Da, ako to ide u njegovu korist.

TUŽILAC NAJS: Da, ako to ide u njegovu korist. Ako ide u njegovu korist, onda bi se advokat osvrnuo na taj dokument, a ne bi se oslanjao na saopštenje za javnost koje uvek može da bude izloženo kritici i skepticizmu.

SUDIJA ROBINSON: Izvolite, gospodine Miloševiću. Možete da nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Samo jedna napomena u vezi sa ovim. Ja nisam imao nameru da postavljam nikakvio sugestivno pitanje. Ovaj dokument govori sam za sebe. Gospodine Robinson, on nosi datum 15. 15. je događaj u Račku, dakle to je jedna nepobitna činjenica.

SUDIJA BONOMI: Ali ono šta ne stoji tu jeste "Objavljujemo ovaj dokument pre nego što smo saznali punu istinu o tome šta se dogodilo u Račku", a vaše pitanje je da li je ovo dokazuje da je Vlada ovo objavila pre nego što se znale sve posledice. I to je onaj sugestivni element vašeg pitanja, jer postavilo se pitanje o stvarima koje se ne nalaze u ovom dokumentu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, molim vas da pomognete da razjasnimo da li je bilo poznato da se na području Račka nalazi grupa UČK koja je izvršila niz ubistava u tom kraju?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste bilo poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je zbog toga preduzeta neka mera?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kakva mera?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U konkretnom slučaju preduzeta je akcija, policijska akcija na pronalaženju i na hapšenju pripadnika grupe, terorističke grupe koja se nalazila u selu Račak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je ta policijska akcija, da li je u toj policijskoj akciji na pronalaženju terorističke grupe koja se nalazila u selu Račak, obavestena Verifikaciona misija OEBS-a?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li znate kako je došlo do sukoba u selu Račak?

SVEDOK STEVANović – ODGOVOR: Znam iz informacija koje sam dobio kada sam se nalazio u Beogradu i iz materijala koji sam kasnije čitao o toj akciji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li možete konkretnije da kažete kako je došlo do tog sukoba u selu Račak na bazi, dakle, informacija koje ste imali i događaja toga dana?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, izvolite.

TUŽILAC NAJS: Ja bih pozvao Pretresno veće da prvo od ovog svedoka zatraži da iznese izvore informacija, a takođe i da ih predoči, ukoliko postoje, u pisanom obliku. Tokom izvođenja dokaza Odbrane stalno se bavimo Račkom, a da se nikada nije predočio neki dokument od strane MUP-a u kome se iznosi istorijat. Dobili smo odgovor u vezi sa Goranom Radosavljevićem i ako se sećate, mi smo videli Gorana Radosavljevića u onom dokumentarcu "Pad Miloševića" (The Fall of Milosevic) gde on govori o tome šta se desilo. Taj video snimak nije uveden u spis, mada je ceo transkript intervjua koji je Tužilaštvo vodilo sa njim dostavljen optuženom. I to je najviše što smo se približili tom sirovom originalnom materijalu, osim nekih izveštaja koji su delimično predočeni preko svedokinje Marinković. Ja ne krijem od vas, nemam nikakvu ni korist od toga, ali moram da vam kažem da mi pokušavamo da pronademo sve izvore sa srpske strane, moguće da ih ima još među ovim neprevedenim dokumentima, kako bismo vam pomogli ukoliko optuženi ne bi to učinio, a ovo pitanje koje se tiče iste, uopštene teme, po našem mišljenju svedok može da odgovori na to pitanje samo ako može da identifikuje izvore i ako može to da predoči u pisanom obliku.

SUDIJA ROBINSON: Slažem se sa prvim delom. Generale, recite nam o kojim izvorima se radi.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja sam u to vreme bio pomoćnik ministra unutrašnjih poslova, kao što je pozanto i nalazio sam se u Beogradu. Svaka važnija operacija koju je policija izvela na Kosovu i Metohiji i svaki važniji događaj koji se na Kosovu desio nezavisno od policije, bio je predmet i sadržaj dnevnih i hitnih izveštaja koje je primao ministar, a pored njega i njegovi pomoćnici. Dakle ja sam istog dana znao da se ova akcija planira i izvodi i istog dana sam znao za sadržaj ovog saopštenja. Osim toga, obzirom da je događaj dobio razmere kakve je dobio, ja sam iz Beograda uvek se trudio da budem u toku sa tim šta se tamo dešava u vezi sa tim događajem, jer on je dobio jako veliku medijsku pažnju, kao što vam je poznato. Mogu samo takođe da pomognem da se u ovom bajnderu, pri kraju njega, nalazi nekoliko dokumentata koji jasno govore o tome šta je predistorija ovog događaja, šta se konkretno desilo toga dana i šta se dešavalo narednih dana, sve dok, uslovno rečeno, slušaj nije zatvoren u nekakav predmet. Naravno, mogu pokazati i neke konkretne tabulatore ako smatrate da to ja treba da učinim.

SUDIJA BONOMI: Koji su to dokumenti za koje vi kažete da se nalaze ovde u registratorima, a u kojima stoji šta se desilo 15. januara? Vi možete da nam kažete o kojim dokumentima se radi?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Mogu, gospodine sudija, ali mi samo treba nekoliko sekundi da još pogledam ono šta mi je baš pri ruci ovog trenutka. Tabulator 394 nosi naziv "Analiza prethodnih registrovanih bezbednosnih događaja koji su izazvali antiterorističku akciju bezbednosti protiv formacija OVK u Račku".

SUDIJA BONOMI: Ne, ja vas ne pitam u vezi sa tim. Ja vas pitam gde su dokumenti u kojima je tačno zabeleženo šta se desilo 15. januara?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Tabulator 397 nosi naziv "Izveštaj o hronologiji događaja u selu Račak" i možda je najbolje da taj dokument pogledamo, jer se u njemu može naći dosta od toga šta je bilo

i pre, šta je bilo za vreme konkretne operacije i šta se dešavalo kasnije u vezi sa uviđajem na licu mesta.

SUDIJA ROBINSON: Molim da se ovaj dokument stavi na grafoskop. Gospodine Miloševiću, vi ste sigurno upoznati sa ovim dokumentom. Molim da nam svedok skrene pažnju na one pasuse u kojima se jasno vidi šta se desilo 15. Generale, pre svega recite nam nešto o samom dokumentu, ko je sačinio ovaj dokument, na koji način je sačinjen?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ovaj dokument je sastavni deo predmeta koji se odnosi na događaj u Račku. Iz njega se jasno vidi da on ima formu izveštaja o tome šta je prethodilo događaju, koje su mere preduzete u toku samog događaja i neposredno posle događaja. On je najverovatnije rađen u Štabu MUP-a i Prištini, a izuzetno je moguće da je rađen u Sekretarijatu unutrašnjih poslova u Uročevcu koji je bio mesno nadležni sekretarijat za to područje. I svakako je predstavljao sastavni deo odgovarajućeg izveštaja ili propratnog akta kojim je ovaj dokument dostavljen ministarstvu.

SUDIJA BONOMI: Zar nije bila uobičajena praksa u vašoj službi da se na ovakve važne dokumente stavi neka beleška ko je sačinio taj dokument ili recimo neka referenca ili čisto neki inicijali ili nešto tako, kako bi se znalo i kako bi uopšte moglo da se stupi u kontakt sa osobom koja je bila nadležna za sačinjavanje tog dokumenta?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ovakav dokument, gospodine sudija, je uobičajeno bez tih elemenata, ali on obično čini sastavni deo nekog dnevnog izveštaja ili nekog propratnog akta u prilogu kojeg se on dostavlja na odgovarajuće mesto.

SUDIJA ROBINSON: Dakle ovo je deo jednog većeg dokumenta i za pretpostaviti je da bi se na kraju tog većeg dokumenta našao, bilo potpis ili inicijali osobe koja je sačinila dokument?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Dakle rekao sam u prethodnom odgovoru, pomenuo sam reč, pojam "propratni akt". Dakle verovatno je postojao propratni akt, najčešće na jednoj strani, vrlo kratak, koji bi uobičajeno sadržavao tekst: "u prilogu vam dostavljam" pa bi onda sledio naslov dokumenta. Naravno, ja ne vidim da takav dokument, da takav papir postoji ovde u ovom predmetu, ali je moguće da je on činio sastavni deo onih dnevnih izveštaja o kojima smo govorili prethodnih dana. A svakako ovaj događaj kada se desio, činio je sadržaj dnevnog izveštaja koji je narednog dana štab dostavio ministarstvu u Beogradu.

SUDIJA ROBINSON: Dakle umeto a bude na kraju, možda je to bilo na samom početku. Ali vi ne možete sada tačno da utvrdite da li je to bilo na naslovnoj strani.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Tačno, sada to ne mogu da utvrdim.

SUDIJA ROBINSON: Dokument ima nekih pet, šest strana i u dokumentu se spominje 15., dakle dokument se bavi tim bitnim datumom, ali se postavlja pitanje kako sada da se bavimo ovim dokumentom budući da nemamo prevod.

SUDIJA BONOMI: Dokument je preveden.

SUDIJA ROBINSON: Imamo prevod?

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, mi imamo prevod ovog dokumenta.

SUDIJA ROBINSON: Evo, mi pokušavamo da pronađemo naš prevod.

SUDIJA BONOMI: Poslednji dokument je, takođe, preveden.

TUŽILAC NAJS: Da i 400 je preveden.

SUDIJA ROBINSON: Pa nedavno sam dobio neke dodatne prevode, pa samo da proverim.

TUŽILAC NAJS: Kako bismo uštedeli na vremenu, ja možda mogu da vam dam moju kopiju koja nije obeležena.

SUDIJA ROBINSON: Da, onda bismo sudija Kvon (Kwon) i ja mogli da se koristimo tom kopijom.

SUDIJA KVON: A takođe bismo mogli da ga stavimo i na grafoskop, kako bi svi mogli da prate.

SUDIJA BONOMI: Ono šta mene iznenađuje jeste što vi ne možete, zapravo, da nam kažete o kakvom dokumentu se radi. Izgleda da se radi o nekom važnom dokumentu, a s obzirom na vaš položaj, ja bih očekivao da znate o čemu se radi.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ako je to za mene pitanje, ja bih mogao da odgovorim, gospodine sudija, da ja, naravno, znam o čemu se radi. Nisam shvatio, možda je bio *lapsus* ako sam rekao ...

SUDIJA BONOMI: Ne, ne, ja znam da vi kažete da vi znate o čemu se tu radi, ali ja sam mislio da vi imate određenih sumnji o tome šta je zapravo taj dokument, ko ga je sačinio i u koju svrhu i razočaravajuće je to što ne možete da nam odgovorite na to pitanje.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja sam samo odgovorio alternativno. Dakle siguran sam da je to dokument koji je sačinjen u Štabu ministarstva u Prištini ili u Sekretarijatu unutrašnjih poslova u Uroševcu koji je za to bio mesno nadležan. Možda bi valjalo da napomenem da sam ja bio rukovodilac na nivou ministarstva, da sam tamo odlazio povremeno i ja stvarno imam određenih problema da odgovaram na pitanja taktičkog nivoa, znate. Jer ovo su obimni materijali, njih su radili različiti ljudi, ja ih znam na nivou važnih detalja i važnih informacija. Ovo je sasvim sigurno šta vam kažem, jer sam sasvim sigu-

ran da ne postoji niko treći ko bi ovaj dokument mogao ... Postoji možda da je neka grupa određena da to radi, ali ne verujem u to. Mada ovde postoji jedan plan postupanja nakon što se događaj desio. Možemo ga kasnije prezentirati kada dođe vreme za to. I on može eventualno imati vezi samo sa tim planom postupanja nakon događaja.

SUDIJA BONOMI: Ali na osnovu čega možemo da zaključimo kada je sačinjen ovaj dokument?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Moguće je da ovde zaista nedostaje poslednja strana, jer se očigledno ne vidi na njemu datum ...

TUŽILAC NAJS: Naravno, ja neću sada da uložim prigovor da se pročita ovaj dokument. Uvrštavanje u spis je nešto drugo, a u svakom slučaju tu postoje određeni delovi koji mene zanimaju.

SUDIJA ROBINSON: Da, ali previše vremena ćemo da izgubimo ako se čitav dokument bude čitao. Gospodine Miloševiću, da li možete da uputite svedoka na one delove dokumenta na osnovu kojih ćemo da dobijemo saznanje o tome šta se desilo? Naslov dokumenta je "Hronologija događaja u selu Račak".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam čekao da vi dobijete odgovore na vaša pitanja. Generale, da li je u ovom dokumentu jasno konstatovano šta je cilj policijskih mera u Račku 15. januara 1999. godine?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To je konstatovano već u prvom redku ovog dokumenta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta piše u tom redu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tu piše "U cilju hapšenja terorističke grupe ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I tako dalje

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: I tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa onda na kraju tog pasusa, šta piše? Znači u cilju hapšenja terorističke grupe, pa se objašnjava o kakvoj se terorističkoj grupi radi i šta je počinila, pasus se završava ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Dana 15. januara" i tako dalje. "U ranim jutarnjim satima pristupilo se izvođenju akcije hvatanja i lišenja slobode terorističke grupe u selu Račak".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ovde precizira kakva je jedinica angažovana za preduzimanje policijskih mera prema ovoj grupi u selu Račak?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To se vidi u drugom stavu, odmah na početku stava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li je prema podacima koji su sadržani u ovim tabulatorima, u raznim operativnim saznanjima, beleškama i tako dalje, se raspolagalo podacima o brojnosti terorističke grupe na tom području?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Informacije koje prethode svim ovim tabulatorima govore jasno o prisustvu terorističke grupe u tom regionu i konkretno u samom selu Račak, ali ja ne znam tačno broj procenjeni te grupe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je, s obzirom na broj koji se može naći u ovim, uostalom za vreme svedočenja svedoka Jašovića, mi smo imali ovde dokumenta, gospodine Robinson, koji su govorili da na ovom području ima između 80 i 120 pripadnika UČK. Ja vas samo podsećam na to. Svedok je rekao da on ne zna sada tačan broj, ali on se može naći u ovim podacima koji su prikupljeni pre 15. januara. Da li je s obzirom na prisustvo te grupe u selu Račak, upotreba jedne čete koja se ovde pominje, od 110 policajaca, nešto što otprilike odgovara tom zadatku, generale?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa po mojoj proceni, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ...

SUDIJA ROBINSON: Nešto nije jasno. Optuženi vas je pitao da li bi se, s obzirom na prisustvo ove terorističke grupe, upotreba, recimo, policijske čete od 15 ljudi bila dovoljna, a vi ste odgovorili da bi bila dovoljna. Ali recite nam koliko je brojala grupa koja je bila određena za Račak ili sam nešto pogrešno shvatio? Koliko sam shvatio na osnovu prethodnih informacija, spominjala se četa od 110 policajaca. Izvolite, gospodine Miloševiću. Ne dobijam prevod.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Izvinjavam se, meni smeta prevod.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li i vi, generale, dobijate engleski prevod?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Dobijam engleski prevod i to mi smeta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da, ali nemamo uopšte srpski.

prevodioci: Da li sada čujete BHS kabinu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Čujem kabinu na srpskom jeziku. Dakle, ja nisam pominjao 15 ljudi, nego datum 15., a ne znam, nisam pratio transkript, upravo sam pitao da li je upotreba jedne čete od 110 policajaca nešto šta je, sa policijskog stanovišta, s obzirom na zadatak, razumna upotreba.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam na ovom objašnjenju. Budući da je u transkriptu stajalo da je četa od 15 bila dovoljna i zbog toga sam ja i postavio pitanje. To je prevod koji smo dobili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 15 ljudi je manje od jednog voda. Ne bi mogla nikako biti četa. Ovde se pominje, generale, u trećem pasusu ovog dokumenta reč "ozloglašeni" Sadik Mujota (Sadik Mujota). Da li se vidi zašto je ozloglašeni Sadik Mujota?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Naravno, to se vidi u nastavku

teksta, jer je izvršio više ubistava pripadnika MUP-a i kidnapovao veći broj građana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se u dokumentu vidi kada je krenula ova akcija?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To se vidi u sledećem stavu i tamo se navodi da je akcija krenula u 3.00.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se vidi kada je došlo do otvaranja vatre i ko je prvi otvorio vatru?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To se vidi u narednom stavu iz koga se vidi da je do otvaranja vatre došlo prilikom nastupanja pripadnika policije prema selu Račak, iz pravca Štimlja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ko je otvorio vatru?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Naravno teroristi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste, generale, imali priliku da slušate svedočenje komandanta te zone UČK Šukri Buje (Shukri Buja) kada je ovde svedočio?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da jesam, ali nisam pratio svedočenje u celosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vama skrećem pažnju, gospodine Robinson, da je svedok Buja Šukri koji je ovde svedočio za stranu gospodina Najsa, u unakrsnom ispitivanju potvrdio da su oni otvorili vatru iz teškog mitraljeza na policiju prilikom ulaska policije u Račak. Ovde se kaže da je na vatru odgovoreno. Da li se ovde daje opis iz kojih se sve sredstava pucalo na policiju prilikom ulaska u Račak?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Daje se opis u tom istom stavu, odnosno u prethodnjem stavu na prvoj strani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U poslednjem stavu, skrećem vam pažnju da vidite šta piše na prvoj strani.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: I u poslednjem stavu, takođe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta piše u poslednjem stavu? Da li piše "Jaka vatra otvorena je" znači na pripadnike policije "otvorena je jaka vatra iz minobacača ..."

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: "Ručnih bacača, puškomitraljeza 12,7 milimetara i pešadijskog naoružanja."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu je odmah ranjen na početku jedan policajac koji je pebačen u KBC Priština. Da li to piše ovde?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To piše u ovom poslednjem stavu na njegovom samom kraju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li piše čime je bila naoružana policija koja je ušla u Račak?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To piše u drugom stavu na drugoj strani?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je policija u Račku upotrebila bilo kakvo teško naoružanje?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa iz ovog teksta se vidi da je najteže naoružanje bilo mitraljez kalibra 7,62 milimetara, a u prethodnom stavu se vidi da su oni imali minobacače i protivavionske mitraljeze većeg kalibra.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ovde, generale, s obzirom na ove činjenice može govoriti o nekoj neproporcionalnoj sili upotrebljenoj prema toj grupaciji u Račku?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ako se govori o odnosu naoružanja koje je u ovoj akciji korišćeno na jednoj i na drugoj strani, onda se, naravno, ne može govoriti o prekomernoj upotrebi sile.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, usput rečeno, optuženi je sada po drugi put karakterisao iskaz Šukri Buje na jedan određeni način. Nisam siguran da je to tačna karakterizacija. Konkretnan iskaz može da se nađe na strani 6.313 i dalje i Pretresno veće se verovatno seća da je

tamo rečeno da su prvi hici koji su bili ispaljeni bili hici upozorenja.

SUDIJA ROBINSON: Ko je to rekao?

TUŽILAC NAJS: Ti su hici došli sa strane OVK, ali su to bili hici upozorenja.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ali verovatno, pošto se ja dobro sećam pitanja koje sam postavio, pitao sam "u koga su ispaljeni ti hici", a Buja Šukri je odgovorio "u policiju" ili "u srpsku policiju". Pretpostavljam da to u transkriptu mora da stoji. Šta znače hici upozorenja opaljeni u nekoga, ja to ne znam, ali ako se u nekoga puca, onda to znači da se u njega puca, da bude ubijen, a ne da bude upozoren.

SUDIJA ROBINSON: Najbolje da u ovoj fazi izbegavamo komentare. Idite dalje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, generale, šta smatrate u ovome posebno karakterističnim da bismo shvatili celu ovu raspravu o ovom dokumentu...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U četvrtom stavu na drugoj strani se može videti postupnost u upotrebi oružja koje uključuje poziv teroristima da se predaju, a oružane grupe terorista su odbijanjem poziva da se predaju uz jaku vatru povlačili iz sela prema brdu Krišna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I prema selima Lužnica (Luzhnice) ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Prema selima Lužnica i tako dalje

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I Petrovo (Petrove) u opštini Štimlje.

SUDIJA ROBINSON: Aha, vidim, dobro. "Uprkos pozivu na predaju". U redu. Nastavite.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Naravno, u sledećem stavu vidi se ova cifra da je likvidirano 40 terorista od kojih je većina bila u uniformama takozvane UČK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A, generale, recite da li se ovde u ovom pasusu koji ste citirali govori da su na policiju pucali iz unapred pripremljenih rovova, tranšeja i bunkera?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je, to se vidi, jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi mogli da se osvedočite kasnije da je na licu mesta sve to tako i utvrđeno i rovovi i tranšeje i bunker sa ovim teškim mitraljezom?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To sam video na video snimku, ali nisam bio na licu mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ovde ima još nešto šta smatrate posebno karakterističnim, generale, u ovom dokumentu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U sledećem stavu se govori broj, količina pronađenog oružja i nakon tog stava se prelazi na rad na pripremanju ekipe za vršenje uviđaja i na svemu šta inače sledi iza toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro da onda pređemo sam kraj dokumenta gde se govori o tome od sredine strane. "Na osnovu gore izvršene analize događaja i postupanja policije, može se zaključiti " i onda, između ostalog se kaže u pretposlednjoj alineji, "prilikom upotrebe vatrenog oružja od strane pripadnika policije, nije bilo prekoračenja ovlašćenja. Policija je intervenisala i upotrebila vatreno oružje ..."

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, pričekajte, molim vas, trenutak, sudski poslužitelj nije još taj deo stavio na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, budite ljubazni, pročitajte ove alineje na kraju ili ako treba još nešto šta vi smatrate potrebnim, ali ove dve alineje na kraju koje sam počeo da citiram.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Dakle poslednje tri alineje zaključnog dela ovog dokumenta kažu: "U toku obavljanja službene radnje pripadnici policije su bili konstantno napadani jakom vatrom iz raznog naoružanja na više mesta, iz raznih objekata, zbog čega su bili prinuđeni da savladaju otpor terorista upotrebom službenog vatrenog oružja". Pretposlednji stav: "Prilikom upotrebe vatrenog oružja od strane pripadnika policije, nije bilo prekoračenja ovlašćenja". I dole, poslednji stav: "Policija je intervenisala i upotrebila vatreno oružje u skladu sa zakonom postupno, selektivno i pravilno". Liči da je to kraj dokumenta ...

SUDIJA BONOMI: Gospodine Stevanoviću, imajući u vidu činjenicu da se sve ovo dogodilo dosta rano ujutro i da su posledice toga bile upravo ono šta ste nam upravo izneli, zašto vi smatrate da se u saopštenju za štampu uopšte nisu spomenuli smrti terorista čak i na jedan nejasan način, nego se samo spominje smrt policajca?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja u ovom trenutku ne mogu da kažem u kom trenutku je sama, samo saopštenje za štampu urađeno. Moguće je da je ono urađeno u ranim jutarnjim časovima sa početkom posla. Policija obično u prvim saopštenjima ne daje konkretne podatke o broju žrtava i slično dok se oni pouzdano ne utvrde. Zato što konkretni podaci, konkretne cifre obično mogu da uzmemire javnost, a kasnije se pokaže da one nisu baš sasvim tačne. Tek je naknadni uviđaj mogao da pokaže koliko je bilo žrtava i kakva je bila njihova struktura. To je moje mišljenje, naravno. Iz iskustava koje imam sa pripremama takvih saopštenja za javnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, u vezi sa ovim pitanjem gospodina Bonomija, u kom se smislu pominje u ovom saopštenju za javnost od 15. januara 1999. godine, smrt policajca?
SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Smrt policajca pretpostavljam da se pominje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nemojte da pretpostavljate, nego pogledajte saopštenje ispred ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ako pogledam, naravno, reći ću vrlo jasno. Ovdje se pominje smrt policajca, a događaj se desio 10. januara, a ta smrt policajca je praktično jedan od povoda za ovu akciju. Ne pominje se smrt policajca, odnosno ranjavanje policajca u toku same akcije, već se pominje kao povod za akciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da li su u trenutku ulaska policije u Račak bili prisutni verifikatori OEBS-a, da mogu da vide događaje u Račku?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Dobro mi je poznato da su bili obavješteni, a video sam na jednom snimku prisustvo njihovih vozila za vreme akcije ili neposredno posle nje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Hvala, generale. Vi ste pomenuli nekoliko dokumenata koje smatrate posebno značajnim, ja sada zaista nemam evidenciju šta je od toga prevedeno šta nije, evo pokazalo se da je ovaj dokument preveden, molim vas samo kratko ukažite na samo par značajnijih dokumentata, pošto ste govoreći o hronologiji događaja ukazali na plan postupanja u sličnim situacijama i bitna dokumenta koja se nalaze u ovim fasciklama, na koja dokumenta, pre svega, mislite?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Na primer tabulator 396 predstavlja jedan dokument koji se odnosi na razjašnjenje okolnosti pod kojim je izvršeno ovo krivično delo terorizma od 10. januara 1999. godine koje se navodi u ovom saopštenju, a u kome je poginuo jedan policajac.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde nije reč samo o objašnjenju okolnosti krivičnog dela terorizma od 10. januara 1999. godine, već i o 15. januaru 1999. godine u selu Račak, je li tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, ali to je sada povezano sa intervencijom. Dakle ovde se objašnjava šta je povod, a onda se u drugom stavu prelazi na opis ovog događaja kao što je to bili slično u prethodnom dokumentu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, citirajte samo drugi stav ovog dokumenta koji sad imate pred sobom.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Drugi stav ovog dokumenta glasi: "Dana 15. januara 1999. godine, u jutarnjim satima, u nameri da uhapsu terorističku grupu koja je ubila policajca Svetislava Pržića, blokirala je selo Račak, opština Štimlje. Na prilazima selu, terorističke grupe su iz bunkera, rovova i drugih utvrđenja napala policiju iz automatskog oružja i ručnih raketnih minobacača. Tom prilikom ranjen je policajac Goran Vučićević i oštećeno je više vozila MUP-a Srbije. Policija je odgovorila na vatru i razbila terorističke grupe. Tom prilikom poginulo je više terorista". Sledi oružje koje je oduzeto i, naravno, sledi dalje informisanje o uviđaju. U drugom stavu, na drugoj strani, jasno se kaže: "O početku akcije hapšenja terorista obavestena je Kosovske verifikaciona misija OEBS-a koja je bila prisutna na licu mesta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, na ovom snimku koji je napravio Rojters (Reuters) mi smo ovde mogli da vidimo i kako policija ulazi u selo i dva narandžasta džipa na brdu iznad Račka koja pripadaju Verifikacionoj misiji. Da li smatrate, generale, da je bitno ukazati još na neki, pošto mi nemamo prevode ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Evo, ja bih ukazao, ovaj, još na, na tabulator 395. U njemu se nalazi "Plan realizacije operativno-taktičkih mera i istražnih radnji u vezi sa identifikacijom terorističke grupe, njenih pripadnika i aktivnosti na području sela Račak."

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, je li ovde piše: "Plan realizacije tehničkim mera istražnih radnji broj 52, od 20. januara 1999. godine, u vezi razjašnjenja okolnosti u kojima je izvršeno krivično delo terorizma" ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja, na žalost, nemam, ne vidim taj tekst, ne prepoznajem ga. Da, da, na naslovnoj strani, izvinjavam se. Na naslovnoj strani. Na naslovnoj strani piše: "Plan realizacije operativno taktičkih mera i istražnih radnji broj 52 od 20. januara 1999. godine u vezi razjašnjavanja okolnosti pod kojima je izvršeno krivično delo terorizma, 10. januara 1999. godine" ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imamo ovde plan, ovde poše...

SUDIJA ROBINSON: Odakle to dolazi?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Nisam baš razumeo, da li mislite iz kog tabulatora ili šta je poreklo dokumenta, gospodine sudija, izvinjavam se?

SUDIJA ROBINSON: Poreklo dokumenta.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Pa moram, na žalost, da se ponavljam. Dakle ovaj dokument nalazi se u zvaničnom predmetu MUP-a, a ovo šta mi imamo to je kopija tog zvaničnog predmeta MUP-a. Vidite gore levo u uglu, on ima taj svoj predmet A/6-025. I ovde je možda prilika da možda dodatno objasnim ono šta sam prethodno rekao, u vezi sa ovim težišno analiziranim dokumentom. Dakle bez ove naslovne strane teško bi bilo prepoznati na ovom planu koji broj nosi i kog je datuma. I ja sam, kada sam pogledao to imao problem, ali na naslovnoj strani se očigledno vidi da ovaj dokument ima broj i ima datum.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, molim vas, samo da razjasnimo o kakvom se planu radi. Ovde piše "Plan realizacije operativno-taktičkih mera i istražnih radnji".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada, generale, bilo bi vrlo korisno da objasnite u čemu se, dakle, sastoje te operativno-taktičke mere i istražne radnje, jer ovo je plan realizacije tih mera, operativno-taktičkih istražnih radnji ...

TUŽILAC NAJS: Pre nego što dobijemo odgovor, osim ukoliko neko drugi nema neke druge dokumente od onih koje ja imam, nije nam prevedena prva stranica. Ta stranica postoji na srpskom i vidimo da od prve stranice na srpskom ... Da se dokument sastoji iz dva dela: jedno je plan, a drugo je dokument koji nemamo, tako da bi možda i ta prva stranica bila od nekog značaja, a ovaj drugi dokument bi trebalo da identifikujemo.

SUDIJA BONOMI: Da li se posle te vaše kopije nalazi jedno pismo koje je datirano 20. januara?

TUŽILAC NAJS: Ne, na engleskom ja imam samo ovo tu, evo vidite, tu piše "plan".

SUDIJA BONOMI: Dve stranice nakon toga ja imam pismo?

SUDIJA KVON: Iznenaden sam. Vi nemate prevod plana, gospodine Najs?

TUŽILAC NAJS: Ne, nemam. Imam samo tri strane. Na tome piše "plan", ali to očigledno nije ceo dokument na srpskom, jer taj dokument ima i prpratnu stranicu.

SUDIJA BONOMI: Ja imam to, a imam i pismo koje je išlo uz plan, datirano 20. januara.

SUDIJA ROBINSON: Postoji li razlog zbog koga sudija Kvon i ja nismo dobili te prevode?

TUŽILAC NAJS: Dokument koji ima sudija Bonomi ne poklapa se sa

originalom, jer stranica koja nedostaje meni u originalu nije pismo. To je jedan kratak dokument, tu je rukom upisano da postoje dva dodatka.

SUDIJA ROBINSON: Pa kad ste već u raspoloženju da nam pomognete, gospodine Najs, mogli biste da nam date tu svoju kopiju.

TUŽILAC NAJS: Evo sada držim u ruci to šta mi nedostaje u prevodu i vidim da tu stoji da postoje dva dela dokumenta. Mi to nemamo na engleskom.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To šta je napisano rukom jedno ispod drugog, prvo piše "plan", a drugo, ispod toga piše "razjašnjenje", ali ja u ovom tabulatoru osim ovoga šta je "Plan" ne vidim "Razjašnjenje", pretpostavljam da dokument sadrži i "plan" i "razjašnjenje". Da li možete da odgovorite na to pitanje, generale?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa da. Očigledno da ovaj, ova naslovna strana u svom sadržaju sadrži dva dokumenta. Ako bolje pogledate, prvi dokument je u okviru samog tog tabulatora 395, a ovaj drugi dokument "Razjašnjenje okolnosti" je tabulator 396.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, sad smo, znači, to odgonetnuli. Molim vas, generale ...

SUDIJA ROBINSON: Sad se to kopira.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle ovaj plan, generale, "Plan relizacije operativno-taktičkih mera", koliko vidim, sadrži nekoliko grupa zadataka.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je prva grupa zadataka koja je data pod "1", "identifikacija terorističke grupe i njenih pripadnika i aktivnosti na području sela Račak"?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Ovaj plan se očigledno sastoji iz dva osnovna dela. Prvi, pod I, odnosi se na operativno-taktičke mere policije, a drugi deo, pod II ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vidim samo arapske cifre, ne vidim ni jednu rimsku.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa ona je neposredno, iznad ove, jedinica, arapski. Malo levo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da. Izvinjavam se.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: A na drugoj strani postoji II dakle prvo, I odnosi se na operativno-taktičke policijske mere, a II odnosi se na istražne radnje u kojima policija učestvuje i saraduje sa tim organima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, I, objasnite šta znači, šta sadrže te mere? Šta sadrže mere? Znači identifikacija terorističke grupe, njenih pripadnika i aktivnosti?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Dakle prvi zadatak iz ovog plana, identifikacija terorističke grupe, njenih pripadnika i njenih aktivnosti na području sela Račak i sada je taj zadatak razvrstan po tezama, pod "A", organizacija grupe ...

SUDIJA ROBINSON: Moram da vas prekinem. Nećemo da nastavimo sve dok sudija Kvon i ja ne dobijemo prevod na engleski. Molim da se prevod da i prevodiocima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, jeste li čuli šta sam rekao? Reko sam da nećemo da nastavimo sve dok sudija Kvon i ja ne dobijemo prevode.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To sam čuo, gospodine Robinson, ali sam shvatio da ste u međuvremenu dobili.

SUDIJA ROBINSON: Ne, nismo. Na kojoj ste sad stranici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Na prvoj, gospodine Robinson. Dakle da li možemo samo da pređemo preko strukture ovog dokumenta. On ima tri poglavlja obeležena rimskim brojevima.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Možda i četiri.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da. E sada, u vezi sa ovim radnjama koje se preduzimaju. I, "identifikacija terorističke grupe, njenih pripadnika i aktivnosti na području Račka".

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to tako napravljeno?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Klasične policijske operativno-taktičke mere ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda u II, samo da pređemo ta poglavlja, a onda možete da idete u njih. Drugi deo je "Postupanje po naredbi istražnog sudije" ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... Okružnog suda u Prištini, a III deo je "Postupanje po zahtevu Okružnog javnog tužioca" ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači prvo je policija, pa onda naredbe istražnog sudije, pa onda zahtevi tužioca?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. Sve je policija samo što u prvom delu policija postupa samostalno po osnovu sopstvenih ovlašćenja, a u drugom po nalogu istražnog sudije, a u trećem po nalogima tužioca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, e sad objasnite ovo, molim vas. Eto, imamo i prevod, možemo da vidimo o čemu se radi.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa pod "I" planirano je da, pod "1", da se izvrši identifikacija terorističke grupe, njenih pripadnika i aktivnosti na području sela Račak. I onda se daju teze za realizaciju tog zadatka i određuju izvršioci za taj zadatak koji je označen I. Izvršioci su, kao što se vidi, Štab MUP-a u Prištini, Odeljenje kriminalističke službe u Uroševcu i centar Resora državne bezbednosti Gnjilane (Gjilan).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To su mesno nadležni centri ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je, jer mesno nadležan centar Resora državne bezbednosti za Račak je u Gnjilanu, a mesno nadležni SUP je u Uroševcu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "A" se odnosi na organizaciju grupe ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Grupe i lica...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A "B" se odnosi na materijalne činjenice.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Pod "V" kasnije vidi se da se daju teze koje se označavaju kao kriminalističko-terhnička identifikacija lica i leševa terorističke grupe, identifikacija pripadnika terorističke grupe na osnovu pronađenih fotografija na licu mesta, utvrđivanje ranije kriminalne delatnosti terorista proverom kroz operativne evidencije i kaznene evidencije i za taj zadatak pod "V", određuju se izvršioci, a to je Štab u Prištini, Odeljenje krominalističke ... Dakle isti izvršioci su i za taj zadatak pod slovom "V".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sada kad ste na tome, da li se, u stvari, kad je reč o ovoj proveru kroz, šta znači ovo "OE", operativnu evidenciju ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Operativna evidencija Resora državne bezbednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro i operativno kriminalistička i kaznena evidencija Resora javne bezbednosti ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Ove dve evidencije se vode u Resoru javne bezbednosti, a ova prva vodi se ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li se, da li se deo ovih dokumenata koji su posle proverom utvrđivani, nalazi na popisu dokumenta koje ste citirali u tabulatoru 260, gde je dat spisak svih ovih dokumenata koje se odnose na Račak?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa da, u tom tabulatoru, u ovih prvih nekoliko grupa dokumenata nalaze se, u stvari, izvodi odnosno konkretna dokumenta iz ovih evidencija, iz evidencija Resora javne bezbednosti i iz kriminalističkih i drugih evidencija Resora javne bezbednosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To vas pitam zato što želim da povežem ovo šta se ovde kaže sa dokumentima koja su stavljena u ove fascikle. Dakle popis tih dokumenata je u tabulatoru 260, na spiskovima koji su tu dati ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: ... po grupama kako smo ih citirali.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. A ovaj plan je očigledno poslužio kao osnov za formiranje, kao jedan od osnova za formiranje celokupnog ovog dosijea. Ako mogu da nastavim ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, zar se nimo dovoljno bavili ovim planom?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa ja sam shvatio da svedok ima još par napomena u vezi s ovim dokumentom, da kaže koje smatra važnim.

SUDIJA ROBINSON: Kad je reč o vašim tezama odbrane, šta nam još treba?

SUDIJA BONOMI: Zapravo, u čemu je to relevantno za vašu odbranu?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pretpostavljam da je relevantno, gospodine Bonomi, da se vidi na koji je način policija u skladu sa propisima i svojim dužnostima postupala u ovom konkretnom slučaju. Kad se sve ovo ukrsti, podaci koje imate u ovim fasciklama, onda je potpuno jasno da je reč o sukobu policije i terorističke grupe na području Račka i o netačnim tvrdnjama tačke, već znate koji je broj, koja se odnosi na Račak, da je policija tamo izvršila bilo kakvo ubistvo. Tamo se ne radi ni o kakvom ubistvu, nego se radi o poginulima u sukobu između terorističke grupe i policije. Što je, dozvoličete, potpuno različito od bilo kakvog ubistva.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Stevanoviću, pretpostavljam onda da niko u MUP-u nije pomislio da bi možda trebalo da se istraže aktivnosti policije tom prilikom. Nikome nije bilo čudno to da niko nije poginuo na srpskoj strani, a 40 ih je poginulo na drugoj strani, a možda i više, a nije bilo nikakvih zatvorenika. Znači niko u MUP-u nije pomislio da bi možda trebalo barem baci pogled nekom istragom na to.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Gospodine sudija, u dokumentu koji smo malopre analizirali vide se i elementi koji govore o tome kako je policija postupala tog dana, po hronologiji događaja. Iz tih činjenica se zaključuje da je policija tamo zaista postupala kako bi inače postupala u svakom slučaju slične prirode. Dakle nije bilo otvaranja, utvrđeno je da nije bilo otvaranja vatre pre nego je policijska jedinica napadnuta i sve ostale činjenice, da ih ne ponavljam koje se nalaze o ovom dokumentu koji smo delimično citirali malopre.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ako se na kraju dokumenta u tabulatoru 397 nalazi rečenica koju smo citirali da prilikom upotrebe vatrenog oružja od strane pripadnika policije nije bilo prekoračenja ovlašćenja, da li to znači da se pre nego što se takva

konstatacija stavi, morala sprovesti istraga da li je bilo prekoračenja ovlašćenja?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Takva konstatacija treba da bude zaključak, jeste zaključak sprovednih mera, a one su u prethodnom delu teksta, na određen način objašnjene.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda se kaže: "Policija je intervenisala i upotreba vatrenog oružja u skladu je sa zakonom, postupno, selektivno i pravilno". Dakle na ovo pitanje koje je postavio gospodin Bonomi, da li je nekome palo napamet da to proverava, da li ovde proizilazi da je upravo to proveravano i konstatovalo da je policija postupala zakonito?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To proizilazi iz takve konstatacije.

SUDIJA BONOMI: Nakon tog besmislenog, sugestivnog pitanja, dozvolite mi da jasno iznesem da bi mene interesovalo da vidim kako je izvedena ta istraga, jer ta istraga, a ne istraga o terorističkim aktivnostima nakon događaja, je od najveće relevantnosti za vaši Odbranu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da bi bilo u dokumentu ovako napisano ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, da li vi razumete ovo šta je rekao sudija Bonomi? Jedna je stvar ... Ne, čekajte, nisam završio, jedna je stvar da se citira, kao što ste vi učinili, izjavu u kojoj se iznosi rezultat istrage kojom se policija oslobađa odgovornosti, međutim izgleda da to koristi tim istim interesima, zato je važno da se daju informacije o samoj toj istrazi, jer te se izjave mogu odbaciti kao izjave koje samo potvrđuju jedno te isto.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vi, gospodine Robinson, možete da odbacite šta god želite, ali ja postavljam generalu Stevanoviću sasvim konkretno pitanje. Naime, da bi se ovakva, da li se ovakva

konstatacija može staviti u dokument, a da prethodno nije utvrđeno da li je ona tačna?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa ne može se staviti, ona je rezultat preduzetih mera na utvrđivanju tih činjenica. Naravno da ovde u prethodnom delu imamo nešto od toga, od tih najbitnijih činjenica. Verovatno da sama istraga podrazumeva niz raznoraznih beleški o tome šta je ko rekao o tome, ali svakako da se to ovde očigledno ne nalazi, ali rezultat takve istrage je ocena i ona je u skladu sa propisima o upotrebi sredstava prinude.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Stevanoviću, mi uopšte ne znamo ni ko je doneo tu procenu. Ostavimo sada po strani da imamo neke materijale koji indikuju kako je istraga sprovedena. Zar ne razumete koliko smo mi zainteresovani da vidimo šta se dogodilo nakon tog događaja i koje su mere preduzete da se taj događaj istraži, jer ako Odbrana bude konstruisana tako da igra oko tog važnog pitanja i stalno ga zaobilazi, onda to nije dobro, jer sve to Sud želi da čuje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Da li biste hteli da mi pomognete, gospodine Bonomi i da mi kažete oko kog se ja to važnog pitanja plašem i zaobilazim?

SUDIJA BONOMI: Kako je ponašanje policije nezavisno istraženo nakon Račka?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Gospodine sudija, ja naravno da sam mogao da učestvujem u pripremi dokumentacije, svakako bih potražio dokumente na osnovu kojih bih mogao da dam argumentovan odgovor na to, dakle tražio bih pojedinačne izjave o saslušanju pojedinaca i tako dalje i verovatno bih ih doneo. Ovom izveštaju, ja lično mislim, da treba verovati. Naravno, policija kada završi akciju, iz ovih dokumenata se vidi, uključuju se prevosudni organi i sama policijska istraga ne može da utiče na sudsku istragu. A u ovom slučaju nisu ...

SUDIJA BONOMI: Gospodine Stevanoviću, uz svo dužno pošto-

vanje prema vama, to je tek zavesa. Vi veoma dobro znate da nije bilo nikakve pravosudne istrage o postupanju policije ovom prilikom. Prema tome, molim vas da se skoncentrišete na ono šta je ovde važno. Već ste čuli da je tužilac danas rekao da oni godinama pokušavaju da dobiju materijal koji se odnosi na to i da im je sada drago da vide da je nešto od tog materijala procurilo do ovde. Vi ste u ministarstvu, vi mora da znate nešto o tome zašto je tako teško da se dobavi materijal koji bi nam dao odgovore na ta pitanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Bonomi, molim vas da imate u vidu, ovde sam vam pokazao potvrdu da je u vezi sa zahtevom mojih saradnika upućenog Ministarstvu unutrašnjih poslova da su materijali kojima raspolaže Ministarstvo unutrašnjih poslova, meni dostavljeni 14 meseci posle zahteva, što piše u potvdri koju sam vam pokazao na grafoskopu, jer nije postojalo ni najmanje želje da se stavi na raspolaganje dokumentacija koja mi može biti od pomoći. Punih, dakle, 14 meseci od zahteva.

SUDIJA ROBINSON: Sada idemo na pauzu od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA ROBINSON: Možete da nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, dali vam je poznato da je u vezi sa događajem u Račku vršena i sudska istraga?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je vršena i sudsko-medicinska ekspertiza?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da li je na

bilo kakav način u sudskoj istrazi ili u sudsko-medicinskoj ekspertizi moglo da se zaključi da je bilo bilo kakvog streljanja?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nije mi bilo poznato.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato da je profesor Dobričanin koji je ovde svedočio kao sudsko medicinski veštak, s obzirom na putanje zrna potpuno odbacio mogućnost da je smrt nasupila streljanjem?

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, vi znate da ne treba to da radite, dakle da postavljete pitanje "da li ste svesni toga, da je taj i taj u potpunosti ..."

SUDIJA BONOMI: Gospodine Stevanoviću, kada kažete da znate da je postojala sudska istraga, da li želite time da kažete da znate da je postojala sudska istraga u vezi sa ponašanjem policije?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ne. Želim da kažem da je postojala sudska istraga u vezi sa događajem.

TUŽILAC NAJS: Ono šta mene brine u vezi sa prethodnim pitanjem jeste da se pitanjem sugerise kao da je profesor Dobričanin svedočio kao ekspert, forenzičar. Međutim, koliko se ja sećam, on nije tako svedočio, a jasno je da pokušava da se dobije odgovor od svedoka na osnovu ovog netačnog rezimea, a u vezi sa svedočenjem profesora Dobričanina.

SUDIJA ROBINSON: Da, u pravu ste. On je ovde svedočio kao svedok o činjenicama, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Tačno je, gospodine Robinson, da je profesor Dobričanin svedočio kao svedok o činjenicama, ali je on ovde, u unakrsnom ispitivanju, vrlo precizno odgovorio na pitanja gospodina Najsa koja su se ticala prezentiranja podataka koji su kasnije ustanovljeni o mestu gde se nalaze čaure, o mestu gde se nalaze

zrna i odgovorio da je apsolutno nemoguće ...

SUDIJA ROBINSON: Zaustavio sam vas, gospodine Miloševiću. Gospodin Najs je u pravu kada je rekao da ste pogrešno predočili njegov status, to jest u kom svojstvu je svedočio, ali nastavite sada.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Robinson, ja pretpostavljam da bi ovo trebalo, da bi trebalo da piše nešto što je van razumne sumnje, pa ću ja da pitam generala o tački 66(A), onako kako je formulisana o Račku. Ovde, generale, piše, ja vas sad molim, s obzirom na sve ove činjenice koje vi imate, s obzirom na dugogodišnje ...

SUDIJA ROBINSON: Samo trenutak jedan, gospodine Miloševiću. Prvo da pronađemo 66(A). I imajte na umu da ne možete od njega da tražite da odgovori na pitanje o kome će na kraju da odlučuje Pretresno veće. Međutim, vi možete da mu postavljate pitanja o nekim konkretnim aspektima, ali ne možete da tražite od njega da da odgovor na pitanje na koje mi moramo da odgovorimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ću od generala samo da tražim odgovore na pitanja o kojima on, na osnovu izveštaja koje je dobio, ima saznanja. Ovde u tački 66(A) piše generale, citiram: "Na dan 15. januara ili približnog datuma 1999. godine, u ranim jutarnjim časovima, snage SRJ i Srbije napale su selo Račak. Nakon granatiranja, kasnije, istog jutra, u selo su ušle snage SRJ i Srbije i počele da vrše pretres idući od kuće do kuće. U celom selu pucali su na meštane koji su pokušavali da pobegnu pred snagama SRJ i Srbije. Grupa od oko 25 muškaraca pokušala je da se sakrije u jednoj zgradi, ali su ih otkrile snage SRJ i policije. Tukli su ih, a zatim odveli na obližnje brdo gde su ubijeni iz vatrenog oružja. Snage SRJ i Srbije ubile su ukupno oko 45 kosovskih Albanaca u Račku i njegovoj okolini". Dakle, pitam vas na osnovu svih činjenica i saznanja koja su u vašem posedu, da li je ovo tačno?

SUDIJA ROBINSON: Ne, upravo sam rekao da ne možete to pitanje

da postavite. Vi možete da mu postavite pitanje o nekim konkretnim detaljima, aspektima u vezi sa navodima, budući da ovaj navod sadrži nekoliko aspekata. Dakle govorimo o navodu 66(A), ali da li je taj navod tačan ili nije, to je na nama da na kraju odlučimo.

TUŽILAC NAJS: Uz dužno poštovanje, želim da kažem da svedok ne može da odgovori na pitanje u vezi sa ovim navodom, čak ako bi se to razbilo na razne aspekte, budući da on nije bio očevidac. On nije čak ni analizirao taj materijal, dakle on može da se bavi samo onim o čemu on ima određena saznanja, ali ne može da iznosi svoje mišljenje o bitnim navodima iz tačke 66(A). Dok sam na nogama, hteo bih da zamolim da se nešto razmotri možda malo kasnije. Zar izvođenje dokaza Odbrane na ovaj način, kako to on sada radi, ne pokazuje da on možda ne razume proceduru i da bi možda dodeljeni branilac trebao malo više da se uključi, s obzirom na kompleksnost ovog svedoka? Pozivan Pretresno veće da razmotri ovo.

SUDIJA ROBINSON: Što se tiče pitanja, morate da imate na umu da su dokazi iz druge ruke ovde dozvoljeni, iako možda vrednost svega toga nije baš neka. Gospodine Miloševiću, vi morate da imate to na umu. Svedok može da da odgovore na pitanja koja se tiču konkretnih stvari o kojima je on primao informacije, dakle imao osnovu da dobije informacije o tome. Mi smo imali svedoke koji su bili daleko bliže povezani sa ovim događajem, a od male koristi će biti za nas ako dobijemo informacije iz druge, treće pa čak i četvrte ruke o ovom konkretnom pitanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U redu, gospodine Robinson, svešču samo na par pitanja, međutim u vezi sa ovim šta je rekao gospodin Najs, da svedok nije ni analizirao podatke koji se tiču Račka, moram da ga pitam, da li ste bili u prilici da analizirate te podatke koji se tiču Račka, generale?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam najveći deo ovih dokumenta koje imate u ovim bajnderima pogledao. Ja ne mogu svakog da se setim pojedinačno, zato što je to obiman predmet, ali kon-

tinuirano sam bio u toku, informisan o toku zbivanja nakon događaja u Račku. I u vezi sa prethodnim pitanjem, samo delimično da kažem, jednim od prethodnih pitanja. Lično sam zvao gospodina Dobričanina jednom prilikom kada su stigli izveštaji gospođe Helene Ranta (Helena Ranta) i pitao ga "doktere da li ima bilo kakav dokaz o tome da su ti ljudi masakrirani ili streljani?". On mi je rekao. "Ja sam pogledao zaključke iz obdukcioničkih navoda ...

SUDIJA ROBINSON: Njegovo svedočenje o tome ne može ništa više da doprinese svedočenju koje smo čuli od profesora. Dakle nema nikakve svrhe da ovaj svedok svedoči o tome, budući da smo već saslušali profesora Dobričanina.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vezi sa nekim stvarima o kojima ste ovde govorili, analizirajući prethodne dokumente, pošto se ovde tvrdi da je nakon granatiranja, istog jutra su ušle snage SRJ i Srbije, da li vam je poznato, generale, da je u Račku bilo učešće bilo koje vojne jedinice?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Meni nije poznato i sva saznanja koja ja imam o tome jesu da je vatra prvo otvorena na policijsku jedinicu koja je prilazila selu, pa se kasnije, nakon toga, razvila borba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste ustanovili gledajući i citirajući dokumente koje smo maločas ovde imali, vrste naoružanja kojim je raspolagala policijska jedinica koja je preduzela mere u Račku. Da li se sećate toga, to je bilo pre, otprilike, jedan sat?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Sećam se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je policijska jedinica u Račku upotrebila bilo koje artiljerijsko oruđe koje bi moglo da se kvalifikuje da je izvršeno granatiranje?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Prema svim saznanjima, nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo bilo kakvog saznanja da je bilo bilo kakvog granatiranja Račka pre nego što je policija ušla

u selo ili kad je policija ušla u selo?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Apsolutno ne, ako pod "granatiranjem" podrazumevamo artiljerijske projekte ili minobacačke projekte. Dakle prema mojim saznanjima otvarana je vatra protiv terorista i to vatra iz naoružanja koje smo pročitali u jednom od prethodnih pasusa, a najveći kalibar tog naoružanja je bio 7,62 milimetara na oklopnom transporteru, a to se ne može smatrati ni teorijski granatiranjem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, 7,62 je mitraljez na oklopnom transporteru istog kalibra kao što je i automatska puška.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Istog je kalibra, ali je nešto, zrno je drugačije i metak je uopšte nešto drugačiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svakom slučaju nije artiljerijsko zrno.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle na osnovu svih podataka koje vi imate, granatiranja nije bilo?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je iko i da li vam je ikakav podatak došao u ruke da je postojala bilo kakva sumnja da je tamo bilo nekog streljanja?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne, izuzev iz sredstava informisanja uglavnom stranih i tako dalje. Iz službenih dokumenata i službenih izveštaja nikada nisam čuo bilo kakvu sumnju da je tamo bilo događaja kako ste ga opisali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi smo videli iz dokumenata koje ste vi ovde maločas citirali, da je tu učetsvovala jedna četa policije od 110 ljudi.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je redovna jedinica policije. Da ili ne?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa to je jedinica policije iz sastava Posebnih jedinica policija koje smo objasnili prvog dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, to je, znači, u okviru tog objašnjenja.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je, s obzirom na ustrojstvo takve jedinice policije i njen zadatak uopšte moglo da dođe do ovakog nekog krivičnog dela kao što je streljanje, streljanje bilo koga, bez obzira da li se radi o pripadniku UČK ili civilu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Nikada ...

SUDIJA ROBINSON: Ne, neću da dozvolim to pitanje. Traži se mišljenje.

SUDIJA BONOMI: Gospodine Stevanoviću, kada kažete da nije postojalo ništa šta bi izazvalo vaše sumnje da je došlo do masakra osim izveštaja u novinama, da li vi time želite da kažete da nije bilo nikakve formalne informacije od OEBS-a (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe), a kojima su oni izrazili svoju zabrinutost.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja nisam upoznat sa zvaničnim obaveštenjem OEBS-a koje je upućeno ministarstvu. Moguće je da je upućeno Ministarstvu inostranih poslova, znam samo saopštenja koja sam čuo iz sredstava informisanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad kažete ta saopštenja iz sredstava informisanja mislite na izjavu Vilijema Vokera ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Tako je, pre svega na tu izjavu mislim, jer je ona komentarisana na različite načine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, mi ovde u ovim dokaznim predmetima imamo, dakle, od tabulatora 260 do 402. To je 152 dokumenta koja se odnose na Račak. Da li se na osnovu svih tih dokumenata, da li se u njima na bili kakav način može naći bilo kakav osnov za tvrdnje koje sam vam citirao, a koje su sadržane u ovoj tački "A" o događajima u Račku?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja sam upravo prethodni odgovor zasnovao na dokumentaciji iz ovih predmeta i iz, naravno, iz svoje informisanosti iz drugih načina, službeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se tu nalaze dokumenti iz kojih se vidi i da je uzimana, to je onaj drugi deo koji je radila kriminalistička tehnika, to je onaj deo kad je uzimana i parafinska rukavica sa tela ovih poginulih u Račku.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Između ostalih ...

TUŽILAC NAJS: Ovo nije baš jedan mudar pokušaj da se ovaj svedok pretvori u veštaka kako bi iznosio svoje stručno mišljenje i to o raznim dokumentima, a da nam nije bio dostavljen bilo kakav izveštaj i bilo kakva analiza dokumentata, tih 140, 142 dokumenta i po mom mišljenju, uz svo dužno poštovanje, ne treba dozvoliti ovakvu vrstu ispitivanja.

SUDIJA ROBINSON: Ovo poslednje pitanje koje je on postavio, je da li postoje forenzički izveštaji koji takođe uključuju i uzimanje parafinske rukavice, dakle pravljenje tih testova, dakle radi se o činjenici i on može da odgovori na to pitanje, ali ukoliko gospodin Milošević nastavi i dalje, onda ćemo da se pozabavimo tim pitanjem. Gospodine, možete da odgovorite na to pitanje.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam saznanja o tome da je na određenom broju poginulih lica parafinska rukavica pokazala pozitivan, test parafinske rukavice bio je pozitivan. Naravno, meni je iz moje profesije poznato koji je značaj tog testa i šta on znači, ali

informacije o tome sam imao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, da li je u policiji postojala ikakva, dakle na mestu na kome ste se vi nalazili u ministarstvu ili u Štabu MUP-a u Prištini, što bi, pretpostavljam, vama moralo biti poznato, postojala ikakva sumnja da je koji policajc izvršio ikakvo delo u Račku?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ne, takvu sumnju nismo imali.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da je postojala takva sumnja, da li bi se sprovedla posebna istraga o tome šta se dogodilo?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Svakako da bi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste u svim slučajevima kada je postojala kakva sumnja sprovodili istragu?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jesmo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, ja ću vas zamoliti da se prihvate ovi tabulatori koji se odnose na Račak, a zavisno od toga koliko vi prihvatate da se oni uvaže ...

SUDIJA ROBINSON: O kojim tabulatorima se radi?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: O tabulatorima od 260 do 402 koji se svi odnose na dokumente koji se odnose na Račak. Dakle radi se, kao što je svedok potvrdio u svakom pojedinačnom slučaju o zvaničnim dokumentima policije, kriminalističke tehnike, tu su i fotografije i otisci prstiju i sve moguće informacije, službene beleške i tako dalje, dakle isključivo zvanični podaci kojima raspolaže Ministarstvo unutrašnjih poslova.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs.

TUŽILAC NAJS: Smatram da u ovom trenutku Pretresno veće ne bi trebalo da donese nikakvu odluku po tom pitanju. Dakle kratak

odgovor je da ne donesete nikakvu odluku o tome sada, a malo duže, mislim da je potpuno neprihvatljivo da se pokuša da se iznese ovoliko detalja, ovolika količinu materijala na ovakav površan način. I da je to potpuno neprihvatljiv način ispitivanja, dosada. Sada bih hteo da vam skrenem pažnju na tabulator 263, da 263.

SUDIJA ROBINSON: O kom registratoru se radi?

TUŽILAC NAJS: O registratoru broj 7. Ako pogledamo 263, tek kao jedan primer, u donjem desnom uglu videćete nekoliko poznatih imena.

SUDIJA ROBINSON: Da li imate prevod ovog dokumenta? Ja nemam.

TUŽILAC NAJS: Ne, a nije ni bitno budući da će vama da budu poznata imena koja se nalaze u dnu dokumenta 263. Postoji jako puno dokumenata na kojima se nalaze ova dva potpisa. To je jedan deo kolekcije, a i kasnije se to vidi. Naravno ja nisam izvršio potpunu proveru, ali što se tiče kasnijih dokumenata gde se nalaze ova dva potpisa, radi se jednostavno o duplikatima koji se nalaze u registratoru Jašovića. A o prihvatljivosti još nije odlučeno i tako bi trebalo da bude sve dok se taj svedok ne vrati na unakrsno ispitivanje, što će tek da bude za dve nedelje. U svakom slučaju, prihvatljivost ove vrste materijala se mora proveriti u odnosu na pouzdanost, odnosno na pravila Suda, a u odnosu na pouzdanost dokumenata.

SUDIJA ROBINSON: Da li se radi o istim dokumentima koji se nalaze i u tabulatorima svedoka Jašovića, o kojima još uvek nije odlučeno.

TUŽILAC NAJS: Dokument 263, da, radi se o istom dokumentu, a takođe i ostali, većina dokumenata na kojima se nalaze ovi potpisi, a koji se nalaze opet u registratoru dokumentacije za svedoka Jašovića. Čini mi se da jednostavno optuženi pokušava sada da nagomilava prevode dokumenata koji su već bili prevedeni. U stvari, ne mogu

sada, ne znam odgovor na to, ali takođe bih hteo da kažem da je mnoštvo ovih dokumenata iz ovih 17 registratora takođe bilo predloženo tokom svedočenja sudije Marinković.

SUDIJA ROBINSON: Ja bih samo hteo da čujem pravne argumente, zato što smo već doneli odluku o prihvatljivosti ovih dokumenata da će se o tome odlučivati na kraju svedočenja svedoka.

TUŽILAC NAJS: Da, ali sam jednostavno hteo da zamolim Pretresno veće da to sve ostavi po strani i da se pitanje prihvatljivosti odloži.

SUDIJA BONOMI: Hteo bih samo da primetim nešto, gospodine Najs. Ako je jedan od vaših osnovnih argumenata to što je većina ovoga bilo predložena, da je to ministarstvo overilo, u redu. Ali ako govorimo o vremenu, dakle kada se to predložava, koja je težina toga, jer koja je razlika, recimo ako se neki materijal na primer predložava preko nekog višeg oficira ministarstva koji kaže da se radi o autentičnim dokumentima tog ministarstva?

TUŽILAC NAJS: Ako se oslanjamo na dokumente radi istinitog sadržaja, onda postoji pitanje pouzdanosti.

SUDIJA BONOMI: Da, ali kad je gospodin Milošević postavio pitanje "da li je u tom materijalu išta postojalo", svedok je rekao da u materijalu nije postojalo ništa šta bi indiciralo da bi trebalo istražiti ponašanje ploicije u Račku. E sad, to je odgovor koji ćemo mi morati da procenimo, ali to se ne bazira na jednoj izjavi, dakle na utvrđivanju istinitosti činjenice, bazira se na tome da je jednostavno rečeno da li treba da se sprovede istraga ili ne i to je legitiman pristup tom dokumentu.

TUŽILAC NAJS: Da, ali da li taj odgovor sam po sebi može da dozvoli da se 142 dokumenta uvrste u dokazni spis?

SUDIJA BONOMI: Pa moguće da je tako, jer ja, zasada, ne vidim razliku između tog odgovora i potvrde ministarstva, dakle da se na osnovu te potvrde uvrste u dokazni spis. Radi se jednostavno o vremenu, jer ako dobijete dokumente unapred, pre rasprave o njima, onda možete da ih razmotrite, ali je teško baviti se tim dokumentima kada dolaze u ovom trenutku, ali to je drugo pitanje, to se ne tiče autentičnosti dokumenta.

TUŽILAC NAJS: Da, ali kada sam vam skrenuo pažnju na to da smo mi od 2001. godine tražili da nam se dostave ti dokumenti i da smo kasnije došli do nekih dokumenata nekim drugim putevima, ja nisam tvrdio da smo samim tim mi dobili te dokumente, da bi oni bili prihvatljivi. Samim tim što dokumenti stignu u Hag (The Hague), ovde u Sud, ne znači da su oni prihvatljivi, jer u kontradiktornom sistemu treba dokazati da su oni prihvatljivi odnosno treba opravdati da su prihvatljivi. Sam proces da bi se jedan dokument uvrstio u dokazni spis je videti dokument, pogledati o čemu se radi, a zatim preispitati i videti da li uopšte može da se prihvati, a zatim tako može da se postavi pitanje da li ste vi pregledali svu arhivu Srbije i Crne Gore i da li postoji tamo nešto što podržava određenu tezu u vezi sa navodima, u vezi sa Račkom i ako je odgovor na to ne, pa ne može onda sad, po mom mišljenju, čitava arhiva da se uvrsti u dokazni spis. Dokumenti mogu samo da se uvrste u skladu sa našim Pravilima (Rules of Procedure and Evidence). Naravno, ja ne tražim od Pretresnog veća da sada donese odluku o tome, ja samo ukazujem na poteškoće koje ću da imam tokom unakrsnog ispitivanja. Zatim druga poteškoća u vezi sa ovim dokumentima i kojim ćemo da se bavimo i kasnije jeste što sam ja pokušavao na osnovu sredstava koja meni stoje na raspolaganju da izlazim u susret Sudu, ali ja neću moći da se ponašam na taj način, ukoliko će se neke važne stvari propustiti upravo iz tog razloga. Evo, na primer, mi smo pre 10 dana dobili sav ovaj materijal bez ikakvih tabulatora. Kako ne bismo čekali da nam se dostave tabulatori, mi smo pokušali da analiziramo sav ovaj materijal, naravno bilo nam je potrebno jako puno vremena i nemoguće je sve

to analizirati, ali onda smo bar shvatili šta je u tabulatoru 4, a onda kasnije smo dobili još četiri registratora, a na kraju još 14 registratora, ako su cifre tačne. Dakle to je sve dolazilo jedno za drugim. I jednostavno nismo bili u mogućnosti da analiziramo većinu dokumenata. Evo, 28. aprila smo dobili sve dokumente, ali bez ikakvih tabulatora, dakle pre dosta vremena. Jednostavno nije bilo moguće analizirati najveći deo ovih neprevedenih dokumenata i sa resursima koje ja imam na raspolaganju biće izuzetno teško da se napravi bilo kakva analizu na osnovu koje bismo mi mogli da radimo do trenutka kada budem počeo sa unakrsnim ispitivanjem ovog svedoka. Ja mislim da je došlo vreme kada se ovakva kasna dostava dokumenata mora odložiti za kasnije. Sve to moramo da ostavimo za kraj unakrsnog ispitivanja. Pretresno veće sigurno zna da li mi sa našim ograničenim resursima radimo sve što možemo, kako bismi nadoknadili probleme koji nastaju zbog kasne dostave, a moram isto tako da kažem da gotovo ni jedan od ovih dokaznih predmeta nije spomenut po Pravilu 65ter.

SUDIJA ROBINSON: Hvala, gospodine Najs.

ADVOKAT KEJ: Mogu li da iznesem svoj stav o materijalu?

SUDIJA ROBINSON: Da.

ADVOKAT KEJ: Ja bih takođe želeo nešto da kažem i to važno u vezi sa iskazom koje sluša ovo Pretresno veće. Optuženi se tereti za član 7(3), komandna odgovornost. Akcije podređenih u ministarstvima i policajaca koji su učestvovali u istragama proizvode materijalne dokaze koji su relevantni za njegovu krivičnu odgovornost. I to je jedno od velikih pitanja koje ovaj Sud mora da analizira, a stoji u vezi sa ovim materijalom. Znači individualna krivična odgovornost optuženog. Dostavljajući materijale iz arhiva putem ovog svedoka koji je radio u ministarstvu je sasvim pravilan put da se dokazi uvrste u spis pred ovim Pretresnim većem. Činjenica da se radi o mnogo materijala je ovde potpuno nevažna. On se tereti za

komandnu odgovornost, odgovornost nadređenog i to neizbežno povlači za sobom ogromne količine dokumenata koji se odnose na individualna krivična dela. To je jednostavno nužno da tako bude. On se ne tereti da je individualno odgovoran za nešto šta je sam učinio, nego je on odgovoran za ponašanje svojih podređenih. I to onda neizbežno vodi do produkcije i analize materijala poput ovoga.

SUDIJA ROBINSON: Hvala. Gospodin Miloševiću?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Mislim da je sasvim razumno da sve ono što se odnosi na predmete koje sadrži ova optužba bude prihvaćeno kao dokazni predmet. Inače konstatacija gospodina Najsa da ja nagomilavam materijale radi dvostrukog prevođenja je neodrživa i zbog činjenice da postoji ta kancelarija za menadžment dokumenata koja automatski isključuje bilo kakav dokument koji se ponovo pojavljuje i koji se može greškom ponovo pojaviti i na prevod. Inače moji saradnici nastoje da ne daju na prevod nijedan dokument koji je već ranije davan na prevod. Ali sama prevodilačka služba ima sredstvo obezbeđenja od takvog dvostrukog prevođenja. Prema tome, to je potpuno isključeno. Što se tiče ovog dokumenta na koji se pozvao gospodin Najs, ovde se radi o jednoj krivičnoj prijavi podnetoj 16. jula 1998. godine i koja je u svemu, kako ja mogu da je vidim, urađena u skladu sa propisima. Predstavlja zvaničan dokument. Takvih ima mnogo dokumenata među ovih 143 tabulatora koje ste vi videli. I svi oni, valjda bi neki od njih mogao da ukazuje na nekakvo nezakonito ponašanje nekog policijskog organa ili nekog organa vlasti da bi se potvrdilo da je tačno ono šta tvrdi gospodin Najs. Naprotiv, svi ovi dokumenti govore suprotno, a i svedok svedoči o tome da se policija upravo ponašala suprotno. Svedok ne poriče da je bilo i krivičnih dela od strane individualnih policajaca, ali ukazuje i na to da je upravo policija takve počinioce hapsila i predavala sudskim organima. Prema tome, sva ta priča o navodnoj odgovornosti komandanata i rukovodilaca u policiji, u vezi sa događajima koji se ovde

stavljaju na teret, pokazuje se dokumentima i svedočenjem ovog svedoka da nije tačno. Ovi svi dokumenti zaslužuju pažnju da bi u svakom slučaju bili uvedeni u spis. Može ih biti mnogo više.

SUDIJA ROBINSON: Hvala vam, gospodine Miloševiću.

(Pretnesno veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Kao što je Pretnesno veće nagovestilo na početku svedočenja ovog svedoka, pitanja prihvatljivosti dokumenta biće razmatrana na kraju svedočenja. To će da se odnosi i na ove dokumente. Izvolite, nastavite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Robinson. Generale, neću se više baviti Račkom, to je jedan od ovih primera koji su sadržani u tački 66. Sada ću vam postaviti pitanja koja se tiču saznanja policije o navodnoj masovnoj grobnici u Izbici. Naime ...

SUDIJA ROBINSON: Koji je to paragraf optužnice?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je paragraf 66 pod "g". Evo, generale, pre nego što pređem na konkretna pitanja, ja ću vam pročitati paragraf 66 pod "g", u kome stoji, citiram: " Na dan 27. marta 1999. godine ili približno tog datuma, snage SRJ i Srbije napale su selo Izbica, opština Srbica (Skenderaj) iz teškog naoružanja. Najmanje 4.500 seljaka iz Izbice i okolnih sela potražilo je utočište na jednoj poljani u Izbici. Dana 28. marta 1999. godine snage SRJ i Srbije opkolile su seljake, a zatim im prišle tražajući novac. Nakon što su odvojeni, nakon što su snage SRJ i Srbije otele seljacima vredne stvari, muškarci su odvojeni od žena i male dece. Muškarci su zatim podeljeni u dve grupa od kojih je jedna poslata na obližnje brdo, a druga u korito obližnjeg potoka. Snage SRJ i Srbije su tada otvorile vatru na obe grupe muškaraca, pri čemu je poginulo najmanje 116 muškaraca, kosovskih

Albanaca“. To je prvi deo. Znači 4.500 izdvojeno, podeljeno na grupe gde je valjda bilo 116 muškaraca, ostalo su bili žene i deca od 4.500 ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, postavite osnovu za to da ovaj svedok svedoči o tom događaju. Mi znamo da on tamo nije bio. Neka nam, dakle, on ispriča kako su mu u ruke došle bilo koje informacija koje on sada, u vezi s tim, može da nam da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, kakva saznanja ste imali, kakva saznanja je policija i vi lično imali o navodnoj masovnoj grobnici u Izbici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam u to vreme bio u Prištini i prva saznanja o navodnoj masovnoj grobnici u mestu Izbica saznali smo prateći intrnet ili neku stranu stanicu na televiziji. Dakle prva informacija koja je u Štab MUP-a došla, došla je negde u trećoj trećini meseca maja 1999. godine putem aero-foto snimka koji je objavljen na internetu ili na nekoj stranoj televizijskoj kući. Pre toga ništa o tom događaju koji ste opisali nismo znali. Nismo imali nikakav podatak o tome.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To znači, generale, policija je videla na internetu da se govori o nekakvoj masovnoj grobnici u Izbici i toje bila prva informacija kojom je policija raspolagala?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da. Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I šta ste vi, onda, preduzeli?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: U skladu sa uobičajenom policijskom procedurom, prvi zadatak je bio da se takva informacija proveri, a u okviru provere takve informacije, prvi zadatak je bio da se pronađe lokacija sa tim nazivom. Mogu odmah da kažem da smo proveli, po mojoj proceni, ako se dobro sećam, minimalno sedam dana, a možda i više da pronađemo mesto sa tim imenom. Angažovali smo ljude koji dobro poznaju teritoriju, nismo uopšte znali u kom delu teritorije Kosova se nalazi. Ceo štab i SUP-ovi su

bili opsednuti time da se to mesto pronade. Sećam se dobro, čak i novinari su paralelno sa policijom tragali to mesto i nakon izvesnog vremena, ipak je to mesto pronađeno i od pronalaska tog mesta nastavljena je uobičajena policijska procedura.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ko je upućen da pronađe selo i da proveri istinitost ovih navoda o masovnoj grobnici?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Najpre je traženo od svih SUP-ova da pokušaju da pronađu da li se to mesto nalazi na njihovom prostoru, a onda se ispostavilo da bi to trebalo da bude na području sekretarijata u Kosovskoj Mitrovici (Mitrovice) i posebno fokusiranje traganja je bilo usmereno na sekretarijat u Kosovskoj Mitrovici koji je po identifikaciji bliže lokacije uputio patrolu tamo koja je, zaista, nakon tog relativno dužeg vremena pronašla mesto, ali je utvrdila da nije reč o masovnoj grobnici kako se navodilo, već o svežem groblju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kad kažete "sveže groblje", mislite na pojedinačne grobove?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, mislim na pojedinačne grobove, očigledno relativno kraće starosti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad su našli, da li su ovlašćena službena lica kriminalističke tehnike sačinila službenu belešku, o tome šta su pronašli?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, jesam i ako se sećam dobro ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Evo, ja ću, ja ću da vam pomognem. Dakle da li je to službena beleška koja se nalazi u tabulatoru 404.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je upravo ta beleška.

SUDIJA ROBINSON: U kojoj je to fascikli?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ću vam reći, to je 10. Generale, molim vas da stavite ovu službenu belešku na grafoskop i da je pogledamo, pošto je ona krataka.

SUDIJA ROBINSON: Da, nek sa to stavi na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, koji datum nosi službena beleška o kojoj je reč?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Datum je 27. maj 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Šta je u službenoj belešci navedeno o početnom izvoru informacije o postojanju masovne grobnice u selu Izbice?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Pa odmah u početku se vidi upravo to šta sam ja rekao, dakle "tragom vesti prijavljene na internetu da u selu Izbica, SO Srbica postoji masovna grobnica, upućeni smo da, kao ovlašćena službene lica proverimo istinitost ovih navoda. Iz bezbednosnih razloga za izvršenje zadatka koristili smo se zaobilaznim putem preko Rudnika (Runik), Rakoša (Rakosh) i Kline (Kline). Usputno smo se", malo imam lošiju kopiju, "usputno smo se ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, evo ja ću da vam pomognem pošto je ova moja kopija, izgleda, mnogo bolja od vaše, žao mi je što ste vi dobili lošu kopiju, ali hoću da vam postavim pitanje da li su ta, da li su navedena službena lica SUP-a Kosovska Mitrovica ovde?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Mogu da nastavim, ako je važno da se čuje sadržaj, jer sad mogu da čitam dalje ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Izvolite.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Dakle, "u samom selu susreli smo desetak vojnika i upitali ih da li su upoznati sa postojanjem masovne grobnice? Isti su slegali ramenaima, ali su nas uputili

negde dole, na kraj sela, gde postoji novo groblje. Prošli smo jedan veliki žuti objekat i negde kod poslednjih kuća levo, naišli smo na groblje. Sudeći po humkama, visini zemlje na njima, pojedinim natpisima sa imenima ukopanih i pravcu u kojem je usmerena glava – put juga, nesporno je da se radi o muslimanskom groblju novijeg datuma. Samo mesto, dakle, ne liči na grobnicu osim ako postoji još neko mesto. Navodimo da nismo imali mogućnost da se od nekog bliže obavestimo. Sa lica mesta smo se udaljili u žurbi, jer se negde u blizini začula pucnjava iz automatskog oružja. Prilikom povratka nismo zatekli vojnike u selu“. To je, otprilike, sadržaj ove službene beleške koji objašnjava ono šta sam prethodno rekao u odgovoru na pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je u selu bilo meštana ...

SUDIJA BONOMI: Da li negde može da se nađe adresa te veb stranice?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja sam lično video snimak, jer je urađena kopija, ali na, žalost, u ovom bajnderu je nema. Međutim imam sličnu sliku za sličan događaj u Pustom Selu (Pastasel), pa ako je to važno, mogao bih da pokažem taj, moguće je da se na njemu može nešto od toga šta ste zahtevali da kažem, pronaći, jer pretpostavljam da je reč o istom sajtu i o istoj TV mreži.

SUDIJA BONOMI: Hoćemo li onda da dobijemo tu adresu kada dođemo do toga, jer čini mi se da je to jedna sasvim očigledna stvar koju bi svaki policajac zabeležio?

SVEDOK STEVANOVIĆ: Dobićemo fotografiju i na njoj odgovarajući tekst. Dakle postoji fotokopija te slike koja je viđena na internetu na kojoj jasno piše Pusto selo, na primer. To je verovatno tabulator već 419, 420, na primer.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mogu li da nastavim, gospodine

Bonomi? Generale, da li je u selu bilo meštana po onome šta su našli pripadnici MUP-a koji su išli tamo sa zadatkom da utvrde o kakvoj se masovnoj grobnici radi?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Po mom saznanju, u vreme provere da li se u tom selu nalazi navodna masovna grobnica, ova patrola nije pronašla meštane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li imate podatke o tome, samo jedan momenat, dobio sam informaciju od profesora Rakića da na filmu koji inače imam u prilogu, ali nisam imao nameru da ga puštam, jer se tu pokazuje samo da nema toga mesta, u vezi sa ovim što je general rekao, tražili su i novinari, tražila je i policija da nađe to mesto i rekao je general sedam dana je trebalo da se nađe, ali u filmu koji je objavila televizija, koja je našla jednu Izbicu koja izgleda nije bila ova, ima i satelitski snimak koji su oni proveravali tako da ćemo moći da nađemo sa filma satelitski snimak koji je gospodin Bonomi tražio, njegov broj i reference. Videćemo taj satelitski snimak. Moći ćemo da ga nađemo samo sad ne bih gubio vreme na to. Da li ste imali podatak u kakvom su stanju bile kuće u selu, kad su došli pripadnici ove kriminalističke ekipe koja je vršila ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja lično nisam imao precizan podatak, ali pretpostavljam da nije ništa bilo neuobičajeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Oni su tamo našli groblje?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se fotografije sa tog groblja nalaze u tabulatoru 409? Molim vas otvorite tabulator 409.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je, u stvari, foto dokumentacija o mestu tog groblja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se u ovom tabulatoru

nalazi 16 fotografija sela i groblja?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Da, s tim što se na kraju nalazi i skica samog groblja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, u ovom tabulatoru se nalazi, nalaze fotografije sela, fotografije groblja i na kraju skica groblja.

SUDIJA ROBINSON: Ko je snimio te fotografije?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, ko je snimo ove fotografije?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To je snimila služba kriminalističke tehnike sekretarijata u Kosovskoj Mitrovici.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je to ta grupa odnosno služba kriminalističke tehnike koja je bila upućena da nađe taj lokalitet i koja je sačinila ovu službenu belešku?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ta ekipa koja je bila uključena, bila je iz sastava te službe.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SUDIJA ROBINSON: Kad su snimljene?

SVEDOK STEVANOVIĆ: One su snimljene za vreme vršenja uviđaja u Izbici, ali to će se videti verovatno iz nekog drugog tabulatora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, u ovom tabulatoru su date fotokopije ovih fotografija groblja na kojima je vidljivost vrlo slaba. Ja ovde imam fotografije koje su u koloru i koje bih želeo da se pokažu na ovom projektoru, nekoliko fotografija sa lica mesta, iz ovog tabulatora 409, možete ih identifikovati sa crno belih, ali ako ih stavimo na projektor u ovoj crno-beloj verziji, slabo

će biti vidljive. Molim vas da stavite ove fotografije u boji na ...

SUDIJA ROBINSON: Šta želite da vidimo? Šta ćemo videti na kolor fotografijama, a što ne može da se vidi na ovim fotografijama?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa verovatno bi stručnjak mogao sve to da vidi i na ovim fotografijama, ali videće de mnogo jasnije na ovim kolor fotografijama. Na primer videćete šta piše, na ovim crno-belim se ništa ne može videti šta piše, negde ćete videti i šta piše na ovim oznakama nadgrobnim, što se na crno-belim nikad ne može videti.

SUDIJA ROBINSON: Dobro, stavimo onda to na grafoskop.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, generale, vi možete da pokažete redom kojim god želite ove fotografije. Opet crno-belo, mora da se izoštri, jer nije ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovo je očigledno jedan krupni plan jednog segmenta tog groblja, sa jednim od ovih nadgrobnih obeležja na kome se jasno vidi šta je napisano.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da ne bismo vraćali tu fotografiju, skrećem vam samo pažnju da pričitate koji datum piše tu.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovde je očigledno 11. maj 1999. godine. Ovo je isto krupni plan jednog grobnog mesta na kome jedino mogu da pročitam ovu skraćenicu "UČK".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Može li se to još malo izoštriti? Da li se tu može videti koji je datum?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ja lično ne mogu da vidim, ali doduše, dole piše 10. maj 1999. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: 10. maj 1999. godine, ja mogu da pročitam na ekranu.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Na fotografiji se teško može pročitati.

SUDIJA BONOMI: Možete li da mi kažete gde tu fotografiju mogu da nađem u fascikli?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa meni se čini, gospodine Bonomi, da je to fotografija, ova tabla na fotografiji broju 14, samo što je data u gro-planu. Kao što je i ova prethodna na broju 13, a to možemo da uporedimo kod fotografija.

SUDIJA BONOMI: Meni se ne čini da su to iste fotografije, osim ukoliko ovde ne vidimo samo jedan deo te fotografije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Pa jedan deo, naravno, jer je ovde u gro-planu, sad možete, sad se ne vidi na projektoru, sve je zamračeno.

SVEDOK STEVANOVIĆ: Ja na ovoj fotografiji crno-beloj 14, prepoznajem ovu skraćenicu u vrhu ovog nadgrobnog obeležja, ali očigledno da je reč o fotografiji istog mesta samo sa većom krupnoćom.

SUDIJA ROBINSON: Ova skraćenicu koju vidimo ovde je otisnuta masnim slovima, za razliku od ostalih slova. UČK su masnija slova. Da li je to značajno?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Značajno je da je utisnuta oznaka "UČK", što svakako nisu utisnuli ni policajci ni vojnici, ni bilo ko drugi i da piše datum 10. maj 1999. godine, a vi možete i na fotografiji broj 14, doduše ...

SUDIJA BONOMI: Moja fotografija broj 14 ima i broj 4.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovi brojevi 4, 3, pretpostavljam da su brojevi koje je raspoređivala kriminalistička tehnika kada je pravila snimke.

SUDIJA BONOMI: Ali gde je to na fotografiji koju sada vidimo na ekranu, ako je to fotografija broj 14?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Bonomi, ja ne kažem da je ista fotografija nego da je fotografija istog predmeta, istog objekta koji se fotografiše. Ako vi sumnjate da je to isto, može ...

SUDIJA BONOMI: Znači sada gledamo fotografije čije kopije nemamo. Da sam to znao, onda ne bih trošio vreme gledajući ove kopije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, ja ću da nastojim da ovo, da ovo, da utvrdim ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, deo poteškoća ovde je to da svedok ne može da bude od velike pomoći, jer nikad nije posetio taj lokalitet.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Robinson, svedok je jasno rekao da je, kada se saznao preko interneta da postoji neka masovna grobnica, da se nalazio u Prištini i objasnio s koliko su truda nastojali da lociraju to mesto da bi ustanovili šta se tu stvarno nalazi, jer policija bez obzira od koga dobije informaciju, treba da je proveriti. Dakle u ovom slučaju je dobila sa satelita informaciju koju je emitovao NATO. Nije uopšte bitno ko je emitovao. Bitno je da policija bez obzira na ...

SUDIJA ROBINSON: Hvala, hvala. Prekinuo sam vas.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, nisam siguran da ovaj svedok išta govori o fotografiji, niti je u stanju to uopšte da učini. Te fotografije dolaze od optuženog i to je sve što znamo o njima u ovom trenutku. I ja radim najbolje što mogu, ali evo, ako je možda opis u dodatku "f" optužnice ono čime se optuženi u ovom času bavi, ja ću pokušati da vidim da li se možda ime sa ovog nadgrobnog

spomenika poklapa sa nekim od imena u dodatku "f".

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Najs, ja sam shvatio da nam svedok kaže da su ove fotografije službene fotografije i sad je, na žalost, to sasvim jednostavno svedočenje potkopano time da nije jasno koje fotografije mi uopšte gledamo.

TUŽILAC NAJS: Da, naravno ako je svedok u stanju da kaže kako zna ko je snimio te fotografije, odakle one dolaze i da svedoči o svim tim stvarima, to je onda u redu, ali izgleda da sada ovi dokazi dolaze upravo iz ruke optuženog, da su to dodatne fotografije onim fotografijama koje je sam svedok doneo i koliko ja mogu da utvrdim, one se ne odnose konkretno na imena navedena na popisu "f" optužnice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Generale, budite ljubazni, okrenite poledinu ovih fotografija koje imate na, na, pogledajte poledine fotografija. Da li ima kakvih tu oznaka? Šta je to, to je pečat Sekretarijata za unutrašnje poslove, je li tako?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, republički Sekretarijat za unutrašnje poslove ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. To je pečat, znači, Ministarstva za unutrašnje poslove Srbije.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte dalje ...

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Odnosno Ministarstvo unutrašnjih poslova, bolje čitam na ovom, "Republika Srbija, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Beograd" i, naravno, broj. Ovaj broj, rimski, pretpostavljam da označava organizacionu jedinicu odnosno Sekretarijat unutrašnjih poslova u Mitrovici, naravno nisam siguran, ali svi sekretarijati nose u svom pečatu naziv "ministarsvo".

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pogledajte ostale poledine ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, ovo će da bude vaše poslednje pitanje za danas, a pre nego što završimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, generale, da li ovo, da li, dakle, ovaj pečat ministarstva označava da ovo predstavlja službenu dokumentaciju o ovom lokalitetu koji se ovde nalazi?

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: Ovaj pečat bi morao da znači da je ove fotografije izradila neka jedinica iz sastava Ministarstva unutrašnjih poslova.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja ću vas zamoliti da po broju, pošto vam to nije teško da ustanovite, da li je to pečat upravo tog odgovarajućeg sekretarijata kog ste pomenuli? Ne očekujem od vas da znate napamet koji su to brojevi Sekretarijata, to možete da proverite.

SVEDOK STEVANOVIĆ – ODGOVOR: To se naravno može proveriti, a u ovom trenutku svakako ne bih mogao da kažem kome pripada ovaj broj koji se nalazi na ovom pečatu. To je broj, koliko vidim, 56.

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, sada moramo da završimo sa radom za danas. Nastavićemo sa radom u sredu sledeće nedelje u 9.00. Rasprava je završena.